

1 sreda, 28.07.2004.
2 [Otvorena sednica]
3 [Optuženi je ušao u sudnicu]
4 [Svedok je ušao u sudnicu]
5 ... Početak u 09.04h
6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.
7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zasjeda.
8 Izvolite sjesti.
9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim sekretara da najavi predmet.
10 SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je predmet IT-00-39-T,
11 *Tužilac protiv Momčila Krajišnika.*
12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala.
13 Izvolite nastaviti. No prije nego što počnete sa ispitivanjem, želio bih
14 podsjetiti gospodina Egrlića - jučer ste dali svečanu izjavu prije početka Vašeg
15 svjedočenja. Podsjećam Vas da Vas ta svečana izjava i dalje obavezuje.
16 Izvolite nastaviti, gospodine Margetts.
17 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što započnem s
18 ispitivanjima, želio bih reći nešto o dokaznom predmetu P233.
19 Jučer smo na privatnoj sjednici razgovarali o tom dokaznom predmetu i
20 želio bih obavijestiti Vijeće da mi taj dokazni predmet nećemo ponuditi na
21 uvrštenje pod pečatom.
22 Taj dokazni predmet je već uvršten u spis u jednom prethodnom postupku i
23 tamo je to bio javni dokument.
24 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. To je onda jasno. Molim
25 sekretara da to primi na znanje.
26
27
28
29
30

sreda, 28.07.2004.

Predmet br. IT-00-39-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudske postupke, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladen s transkriptom na engleskom jeziku.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, molim da se dokazni predmet
2 P233 vrati svjedoku.

3 SVEDOK: ASIM EGRLIĆ [nastavak]

4 Ispituje g. Margetts: [nastavak]

5 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

6 P: Gospodine Egrliću, pogledajte molim Vas ponovo bilješku za 5. februar
7 1992. Ovaj puta me zanima točka broj 3. Naslov je "Stav prema plebiscitu". To
8 počinje na stranici koja je označena datumom 4. januar.

9 U ovoj bilješci iznose se uputstva u vezi s time kakav stav pripadnici
10 SDS-a treba da zauzmu prema referendumu koji se održao u Bosni i Hercegovini u
11 vezi sa suverenošću Bosne i Hercegovine. Jedna od bilješki kaže da aktivisti
12 SDS-a moraju se prema referendumu postaviti kao prema lanjskom snijegu. Možete
13 li nam molim Vas opisati kakvi su bili stavovi u Ključu koji su Srbi zauzeli,
14 prema referendumu?

15 G. STEWART: [simultani prevod] Postoji nešto fundamentalno pogrešno u
16 vezi sa cijelom ovom metodologijom davanja ovakvih dnevnika svjedoku. To je
17 dnevnik jedne druge osobe. To nema nikakve veze s ovim svjedokom. On nikad nije
18 vidio taj dnevnik prije nego što je došao na ovaj Sud. Nije sudjelovao u

1 pisanju. Prema tome dati jedan ovako ispunjeni rokovnik nekome svjedoku je isto
2 kao i kad advokat pripremi sažetak onoga što stoji u dnevniku i to onda ponudi
3 svjedoku. Vidjeli smo da su to veoma loše prikrivena sugestivna pitanja. Ta
4 pitanja treba postaviti kao pitanja, a dnevnik treba odbaciti u potpunosti.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts.

6 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, ove stvari treba riješiti na
7 najefikasniji mogući način. Što konkretnije bude pitanje i što konkretniji bude
8 odgovor svjedoka, to će on biti od veće pomoći ovome Sudu prilikom odlučivanja o
9 ovom veoma kompleksnom predmetu. Ja sad neću ulaziti u prirodu ovog dnevnika,
10 međutim, mi tvrdimo da je ovaj dnevnik odnosno rokovnik dokument i instrument
11 koji može skrenuti pažnju svjedoka upravo na ona uputstva koja su sprovedena u
12 Ključu. Jedini iskaz koji ja želim dobiti od ovog svjedoka su njegove
13 opservacije o tome kako su ta uputstva sprovedena u djelo u Ključu. Zato mi
14 smatramo da je sasvim prikladno da on odgovori na one stvari koje su se
15 konkretno dešavale u općini u kojoj je on bio vođa jedne od glavnih stranaka.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, čini se da ovdje postoji jedna
17 fundamentalna razlika u shvaćanjima.

18 Želio bih obje strane zapitati: budući da ovaj dnevnik nije napisao ovaj
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok, gospodine Stewart, da li mislite da se taj dnevnik, odnosno rokovnik,
2 može uvrstiti u spis bez ovog svjedoka, bez njegovih komentara? Jer, jedna od
3 posljedica toga da se kaže: "Nema smisla ovaj dnevnik pokazivati ovom svjedoku",
4 je to da treba vidjeti da li se Vi protivite tome da se dnevnik uvrsti u spis
5 jednostavno sâm za sebe, kao dokument bez da ga uvrštava autor ili osoba koja ga
6 je zaplijenila i može nešto reći o tome kako je dnevnik došao u njihove ruke. Ja
7 naime pokušavam istražiti, saznati u kojoj se mjeri strane razlikuju u stavu u
8 vezi s time treba li ovaj dokument uvrstiti u spis sâm po sebi i sâm za sebe. Da
9 li mislite da je to moguće, gospodine Stewart?

10 G. STEWART: [simultani prevod] Moguće je uvrstiti dnevnik. Uzmimo na
11 primjer eksterni primjer: netko napiše dnevnik u kojem detaljno opiše nešto što
12 se dogodilo, a zatim umre.

13 Pod takvim okolnostima, ukoliko se dnevnik može na odgovarajući način
14 verificirati, da je to onda moguće.

15 Prema tome, mi ne želimo sugerirati nikakvu ekstremnu poziciju ovdje, na
16 primjer da se protivimo svakom načinu uvrštavanja. Međutim, stvari moraju biti
17 uvrštene u spis na pravilan način. Postoje pitanja dokazivanja, verifikacija, u
18 svakom slučaju postoje okolnosti pod kojima bi se ovaj dnevnik mogao uvrstiti u
19 spis. Međutim, postoji jedno sasvim drugo pitanje, a to je: da li je i pod
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 takvim okolnostima pravilno takav dnevnik podastrijeti svjedoku.

2 Međutim, gospodin Margetts ovdje sada sugerira, i ne mislim biti
3 nepristojan prema njemu osobno ni na koji način, niti prema njegovom kolegama,
4 međutim, ovdje se radi zapravo o jednom lijenom načinu da se te stvari naprave.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] On kaže da je to jedan efikasan način.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Efikasan da. Bilo bi isto tako jako
7 efikasno kada bi svjedoku jednostavno dali cijeli popis onoga što Optužba želi
8 dokazati protiv gospodina Krajišnika i onda svjedoka pitati da potvrdi sa da ili
9 ne svaku od tih točaka. To bi bio jedan ekstremni vid efikasnosti.

10 A gospodin Margetts sada govori o tome da treba naglasiti stvari koje
11 stoje u dnevniku druge osobe i zatim ovog svjedoka pitati o tome. Pa to je posao
12 Optužbe. Oni to trebaju napraviti. Oni mogu proći kroz dnevnik, i oni to naravno
13 moraju napraviti i ovako i onako jer upravo to sada gospodin Margetts i radi
14 postavljajući ova pitanja. Oni su, dakle, identificirali stvari o kojima žele
15 pitati ovoga svjedoka i ono što onda treba napraviti je još samo jedan mali
16 dodatni korak, a to je da se ono što piše u dnevniku transformira u
17 odgovarajuće, uravnoteženo, nesugestivno pitanje. Nema potrebe samo tvrdnju iz
18 dnevnika podastrijeti svjedoku. To je nepotrebno i zapravo nepravično. Nema
19 ničeg lošeg u tome da se tvrdnje iz dnevnika transformiraju na odgovarajući
20 način i da se onda postave u formi pitanja. To će biti pravičan i dobar

1 rezultat. Dakle, ne želim biti nepristojan, međutim ovdje se stvarno radi o
2 jednom pomalo lijenom načinu rađanja stvari koji također sadrži i jedan sasvim
3 sugestivni elemenat. To smo vidjeli odmah na prvom pitanju. Jer, stav onoga koji
4 je pisao dnevnik je sasvim jasan i zato je i sadržan u svjedoku koje je
5 postavljeno pitanju /prevod engleskog transkripta: "... i sadržano u pitanju
6 koje je postavljeno svjedoku.". Pitanje više nije neutralno, svjedok više nije
7 dobio neutralno pitanje, on je unutar pitanja dobio jedno konkretno stajalište i
8 to je sasvim neprikladan način za ispitivanje. Ima nekih stvari za koje se
9 etiketa efikasnosti ne smije upotrijebiti na takav način da se pitanje
10 transformira u formu koja je sasvim neprilična.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts.

12 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, nas iznenađuje to da je
13 gospodin Stewart jutros otvorio ovo pitanje imajući u vidu razgovor koji smo
14 imali jučer na privatnoj sjednici.

15 Pitanje uvrštavanja ovog dnevnika, odnosno rokovnika u spis je samo
16 pitanje reda dokaza. Drugo, ja nisam čuo od Odbrane da će se oni protiviti tome
17 da se ovaj dnevnik uvrsti u spis sâm za sebe. Dakle, ovaj će se dnevnik uvrstiti
18 na ovaj ili onaj način, bilo sâm za sebe, bilo uz iskaz onih koji su taj dnevnik
19 zaplijenili. Mogu ga uvrstiti svjedoci koje ćemo mi kasnije pozvati da svjedoče.

20 Prema tome, mislim da je pitanje uvrštenja samo dnevnika u spis nešto
21 što sada treba ostaviti po strani.

Kad je pak riječ o tvrdnji da je to jedan lijeni način postavljanja pitanja i da se sve reduciralo samo na pitanje efikasnosti, mi tvrdimo da to uopće nije slučaj. Mi smo upravo zbog razloga pravičnosti odlučili da svjedoku pročitamo točna uputstva točno onim riječima kako je to zabilježeno u dokazima pred ovim Sudom, jer to znači da Optužba ništa nije pridodala interpretaciji tih riječi. To znači da svjedok odgovara točno na dokaze koje će ovaj Sud razmatrati kad bude vijećao o uputstvima koja su dana aktivistima na nižim nivoima.

Prema tome, kad gospodin Stewart kaže "ovo nije neutralno", ja moram reći da je to upravo suština razloga da ispitujemo na ovaj način, to da osiguramo apsolutnu neutralnosti i apsolutnu točnost.

[Sudije većaju]

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts, Vijeće smatra da je najbolji put sljedeći... - uzmimo primjer koji smo maločas spomenuli. Vi želite vidjeti da li je ono što je svjedok iskusio u stvarnosti u skladu s onim što je napisano na papiru. Često može biti moguće postaviti pitanje svjedoku bez konkretnog pozivanja na konkretnu stranu dnevnika. Na primjer, možete pitati kakav je bio stav prema referendumu ili plebiscitu i tako dalje. Vi dakle njemu možete postaviti takvo pitanje i onda Vas ništa ne sprečava da kasnije skrenete pažnju Vijeća na to da njegov iskaz podržava tvrdnje sadržane u dnevniku.

Ako bi svjedok rekao "nas se to ticalo poput lanjskog snijega", onda Vi možete svjedoku reći da postoji dokaz o tome i onda možemo reći da ovaj dnevnik

1 treba uvrstiti u spis i zatim postoje, možete reći da postoje dokazi koji kažu
2 to i to, koji proturječe Vašem odgovoru i tako dalje. To je najbolji način da se
3 to napravi jer to Vama daje mogućnost da se oslonite na konkretne formulacije u
4 dnevniku, ali na taj način ćete na početku odmah svjedoku dati priliku da
5 spontano odgovori na neko pitanje o kojem Vi imate bilješku u dnevniku.

6 No jednom kad svjedok odgovori na pitanje, Vijeće itekako želi znati što
7 ste Vi to imali na umu. Tada mi to moramo biti u stanju pronaći u dnevniku i
8 ukoliko bude potrebe da se te stvari dalje istraže, ako na primjer odgovori ne
9 budu u skladu s onime što piše, moramo imati na umu da ono što piše na papiru
10 nije stvarnost. To su dvije različite stvari. Onda možete svjedoka suočiti sa
11 time i reći, to i to je napisano. Ali ako je nešto napisano, to automatski ne
12 znači da je i sprovedeno u život. Nas prvo dakle zanima: što se desilo, što se
13 svjedok sjeća od svojih iskustava u stvarnosti i ako je to onda u skladu s onim
14 što piše u dnevniku – onda će to biti važno.

15 Prema tome, molim Vas da nastavite s radom na ovaj način. Naravno, može
16 biti trenutaka kada je prikladnije skrenuti pažnju na neke konkretne
17 formulacije, ali možda je najbolje da prvo skrenete pažnju Vijeća na dio kojim

biste se željeli poslužiti. Možete na primjer reći: "Želim pročitati te i te
retke svjedoku kako bih postavio dodatna pitanja", i onda mi možemo stvoriti
mišljenje o tome u kojoj mjeri je to prikladno, i onda Vi možete postaviti
pitanje i vidjeti da li se pitanje moglo postaviti svjedoku i bez čitanja
bilješke.

Dakle, molim Vas da nastavite s radom na taj način.

G. STEWART: [simultani prevod] Dvije stvari u vezi s time.

Prvo, hvala Vam na ovoj jasnoj odluci.

Dakle, sad kad je riječ o ovom konkretnom pitanju, moram reći da je
svjedok već čuo 15 minuta diskusije o tome, tako da je to sad lanjski snijeg ili
voda pod mostom. Međutim, praktično govoreći mislimo da bi svjedok trebao
vratiti dnevnik. Ukoliko bude situacija u kojoj bude potrebno pokazati svjedoku
dnevnik, onda ćemo to napraviti. Vrlo često to možda neće biti potrebno jer se
radi o sasvim kratkim odlomcima.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Da spriječimo puno trčanja gore
i dolje, da uštedimo truda sudskom poslužitelju, reći ćemo svjedoku. Gospodine,
ovaj dnevnik koji sada stoji pred Vama Vi možete pogledati samo kad Vam kažu da
to pogledati.

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ali, časni Sude. Uz svo dužno poštovanje,
2 dnevnik je sad odmah ispred njega. Bilo bi dobro da ga barem stavimo po strani.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Dobro, ali on očito neće čitati
4 dnevnik.

5 Da li je dnevnik baš pred svjedokom ili malo lijevo ili malo desno, to
6 nije važno. Važno je to da svjedok ne smije pročitati dnevnik osim ukoliko mu se
7 to ne kaže. A onda ćemo mu reći točno na koju stranu.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Ali mi to možemo sasvim jednostavno
9 staviti na grafoskop sa lijeve strane.

10 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, u svijetlu Vaše odluke – ja
11 se više neću služiti ovim dnevnikom.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Onda u redu. Onda možemo vratiti
13 dnevnik.

14 Gospodine Stewart, rekli ste da su postojale dvije stvari.

15 G. STEWART: [simultani prevod] Da, da. Ja sam prvo rekao komentar o
16 prethodnom pitanju, to je bio broj jedan. Broj dva je bio sâm dnevnik.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] No, u svakom slučaju odluka se odnosi i
18 na dalje slučajeve u budućnosti.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, gospodin Stewart je jako
2 zakasnio sa svojom sugestijom. To da će on možda prigovoriti, a možda neće
3 prigovoriti na uvrštenje. Ovaj je dnevnik već uvršten u spis u jednom drugom
4 predmetu.

5 Postoji *affidavit* istražitelja koji je dnevnik zaplijenio. Postoji
6 zahtjev, koji je još u toku, po pravilu 92bis za uvrštenje transkripta svjedoka
7 koji se koristio ovim dnevnikom, koji je spomenuo taj dnevnik i potkrijepio neke
8 bilješke u njemu. Ako je Odbrana zaista iskreno namjeravala uputiti prigovor na
9 ovaj dnevnik, onda su oni prema mom mišljenju to trebali reći onda kad smo jučer
10 izvadili ovaj dnevnik. Mi smo sad već proveli dosta vremena na privatnoj
11 sjednici razgovarajući o ovom dnevniku, i još nekih 15-20 minuta jutros,
12 razgovarajući o ovom dnevniku. Meni se čini da gospodin Stewart jasno mora
13 izreći svoj stav, da li se on tom protivi ili ne. Imao je sasvim dovoljno
14 vremena da razmotri to pitanje. Jer, po našem mišljenju ovaj način koji on sada
15 primjenjuje je sasvim nepriličan. Nema smisla sad o tome dalje debatirati. Ako
16 gospodin Stewart želi promijeniti svoj stav, mi tu ništa ne možemo. Ali ubuduće,
17 najbolje je da Obrana kaže svoj stav dovoljno rano i dovoljno jasno, u
18 odgovarajući trenutak. Na taj način ćemo uštediti mnogo vremena u ovom postupku.

19 Dakle, rekavši sve to, u svijetlu izjave gospodina Stewarta da on
20 pridržava pravo /nerazgovetno/ u dnevniku, mi ne tražimo da Vijeće ima dnevnik
21 pred sobom. Mi možemo nastaviti sa ispitivanjem ovog svjedoka bez toga, a

1 kasnije ćemo indicirati potencijalnu vezu između iskaza ovog svjedoka i
2 bilježaka u dnevniku.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Stewart, da li bi autor ovog
4 rokovnika morao biti mrtav kako bismo ga mi mogli uvrstiti u sudski spis? Ja
5 pretpostavljam da Vi znate odakle ovaj dnevnik i da se *affidaviti* mogu dostaviti
6 kako je to reklo Tužilaštvo. Kažete da zadržavate pravo na prigovor. Zbog čega
7 to kažete, jer još niste odlučili hoćete li to učiniti ili šta je u pitanju?

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, to znači upravo to što ste Vi
9 rekli. Gospodin Margetts je reko da on misli da ja neću promeniti svoj stav, ali
10 ja kažem da ja mogu promeniti svoj stav i da moram zadržati pravo da taj stav i
11 izrazim – kakav god da je. Za sada, što se tiče ovog dnevnika, meni se čini da
12 je ono što Optužba traži već izraženo tim podneskom po pravilu 92bis, ali mislim
13 da, predsedavajući sudija, znate šta – to je... situacija je takva. Mi ćemo to
14 prodiskutovati između sebe.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pitanje jeste da li je bilo već dovoljno
16 vremena da se o tome razmisli. Ako Vi insistirate na tome, onda Vi možete to i
17

1 da jasno kažete.

2 Dakle, mi ćemo sad dozvoliti gospodinu Margettsu da citira delove
3 dnevnika. Da li ćemo mi čitati taj dnevnik ili nećemo, to je potpuno druga
4 stvar, ali on ako želi da suoči svedoka sa nečim što je u ovom dnevniku, on to
5 može i pročitati.

6 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, mogu li nešto reći?

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, gospodine Stewart. Ne možete ništa
8 reći. Sada ćemo nastaviti sa saslušanjem svedoka.

9 G. STEWART: [simultani prevod] Ali, moram nešto da kažem.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Imate 30 sekundi za to.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Znate, potpuno je nepotrebno i
12 neprimereno da se citira bilo šta iz ovog dnevnika.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, mi odluku o tome već jesmo doneli.
14 Gospodin Margetts će početi sa svojim pitanjima tako što prvo neće pominjati
15 dnevnik, a citirati će delove dnevnika samo ako to bude potrebno. Ako, naravno,
16 ne bude bilo potrebe za time, onda ćete Vi kad se dnevnik bude, odnosno rokovnik
17 bude ponudio na usvajanje, izneti svoj stav. A Optužba je, koliko mi se čini,
18 rekla da ima nameru ponuditi ovaj rokovnik na uvrštenje. Vi ste rekli

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da se pitanje koje ćete postaviti svedoku Egrliću tiču određenih delova
2 dnevnika, dakle ako postoji potreba za time, imajući u vidu odgovor svedoka,
3 možete dodatno ispitati nepoklapanje između rokovnika i odgovora svedoka i u tom
4 smislu citirati relevantne delove dnevnika.

5 Dakle, mi ćemo kasnije razmatrati pitanje prihvatljivosti ovog rokovnika
6 i njegovog uvrštenja u spis.

7 A sada možete početi sa pitanjima.

8 G. MARGETTS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Hteo bih samo da
9 razjasnim nešto u vezi sa mojim komentarima u pogledu stava gospodina Stewarta.
10 Kada sam rekao stav, rekao sam da zapravo on zadržava mogućnost da se izjasni o
11 dokumentu kasnije.

12 P: Gospodine Egrliću, recite nam da li se Vi sećate referenduma koji je
13 bio predviđen za kraj februara ili početak marta u Bosni i Hercegovini, i to u
14 pogledu nezavisnosti Bosne i Hercegovine?

15 O: Sjećam.

16 P: Kako je srpski narod u Ključu odgovorio na taj referendum?

17 O: Srpski narod nije izišao na taj referendum, a bošnjački i hrvatski
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 narod su izišli. Nije bilo nikakvih smetnji da građani koji su želel...htjeli da
2 iziđu na taj referendum. Izišli su i izjasnili se o pitanju koje je bilo
3 postavljeno.

4 P: Na dan 5. februara 1992., da li je već bilo ikakvih diskusija u
5 Ključu u vezi sa time da li će se težiti ka ratu ili ka miru?

6 O: O...o tom pitanju na...na takav način nije nikada bilo razgovora da
7 se govori baš da li rat i mir, to pitanje na takav način nije...nije nikad
8 tretirano. Ali, po situaciji koja je bila u Ključu i nekim aktivnostima
9 permanentno je pogoršavana bezbjednosna situacija i moglo se zaključiti da ta
10 situacija može eskalirati u još teži oblik narušavanja mira na području općine.

11 P: Juče smo govorili o izvjesnom broju dokumenata i saopštenja koja ste
12 sastavili Vi i gospodin Omer Filipović. Vi ste u nekim od tih dokumenata rekli
13 da se vodi politika koja je orijentisana ka ratu. U Vašem prethodnom odgovoru
14 pomenuli ste pogoršanje situacije. Da li ste Vi zapravo videli da je to
15 pogoršanje situaciji u opštini Ključ jedan aspekt te ratne politike?

16 O: Jesmo, zato što je otprilike od... u toku februara mjeseca pored toga
17 što je bilo primjetno naoružavanje stanovništva, na područje šumskog gradilišta
18 Lanište stacioni...stacionirane su jedinice bivše JNA što je dodatno usložnilo
19 /?usložnilo/ situaciju na području općine.

20 P: Gospodine Egrliću, u februaru mesecu 1992. godine u medijima se dosta
21 govorilo o pitanju proglašenja autonomne regije i jedna od stvari o kojoj se

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

govorilo u to vreme je bilo i pitanje takozvanog nacionalnog principa ili načela kao jednog od kriterijuma za podelu Bosne na autonomne regije. U kontekstu podele Bosne, na koji način se to načelo primenjivalo u Ključu, na osnovu Vašeg iskustva?

O: Rekao sam i juče da je Ključ pripojen autonom...autonomnoj regiji Bosanska Krajina voljom srpskog naroda i mi smo tu prepoznavali taj etnički princip s obzirom da nije saslušana niti uvažena volja drugih naroda koji žive na tim prostorima. Druge općine oko Ključa sa većinskim srpskim stanovništvom su također donijele takve odluke i pre...pripojile svoje općine autonomnoj regiji.

G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, želeo bih sada svedoku predočiti naredni dokazni predmet, a to je dokument koji nosi datum 18. februara 1992. godine i prvi je na drugoj stranici pisma dokaznih predmeta.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Molim sekretara da odredi broj za dokument.

SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti P224 /u engleskom transkriptu: "234"/ i P224.1 /u engleskom transkriptu: "P234.1"/ za prevod.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

G. MARGETTS: [simultani prevod]

P: Gospodine Egrliću, ovo je dokument koji je napisan rukom i to je zapisnik sa sastanka opštinskog odbora SDS-a u februaru 1992. godine, odnosno 18. februara 1992. godine. Pogledajte, molim Vas, drugu stranicu ovog dokumenta, a posebno jedan unos, stavku koja je negde u donjoj polovini te stranice i to spada u drugu tačku dnevnog reda. Radi se zapravo o izveštaju Veljka Kondića,

1 odnosno o onome što je Veljko Kondić rekao.

2 Dakle, molio bih Vas sada da pročitate onaj deo gde Kondić govori o
3 regionalizaciji mesnih zajednica kao prvo, i kao drugo, ono mesto gde govori o
4 problemu vezano za JNA u Laništu. Nakon toga ću Vam s tim u vezi postaviti
5 nekoliko pitanja.

6 Gospodine Egrliću, u ovom izveštaju stoji da je Veljko Kondić izjavio da
7 je SDA pokrenula pitanje regionalizacije mesnih zajednica. Možete li Vi sada da
8 nam kažete da li je ta tvrdnja tačna ili nije?

9 O: Ta tvrdnja nije tačna. SDA je pokrenula pitanje organizovanja
10 bosanske opštine Ključ o čemu sam juče govorio.

11 P: Dakle, kao drugo, on je govorio o problemima vezanim za lokaciju JNA
12 na Laništu. Pre ste već rekli da su vojne jedinice došle u Ključ. Da li ste Vi
13 uočili vojne jedinice na Laništu?

14 O: Jesam i oko tog pitanja bila je rasprava na Savjetu za narodnu
15 odbranu. Predstavnici Srpske demokratske stranke su se zalagali da jedinice JNA
16 koje su se povlačile iz Knina da se lociraju na Lanište. Mi smo opet tvrdili da
17 za to nema nikakve potrebe i da to samo može unijeti strah i nemir kod građana.
18 Međutim, s obzirom da je SDS imao većinu u tom savjetu, oni su izglasali da te
19 jedinice dođu i one su locirane na Laništu iza čega je uslijedio protest radnika
20 s obzirom da je Lanište šumsko radilište na kojem su radnici Šipad Ključa, u
21 čijem je sastavu i to Lanište, tu imali radione, društvenu ishranu i druge

1 objekte koji su im bili neophodni za rad, a to je zauzela vojska. Oni nisu imali
2 gdje da i odakle da se pripremaju za rad na šumskim odjelima.

3 Mi smo bili u ulozi da...da tu situaciju smirujemo i jedne prilike smo
4 pozvani na Lanište da odemo zajedno da se to prevaziđe i tom prilikom sam na
5 Laništu vidio da su jedinice JNA stacionirane i da imaju naoružanje. Topovi su
6 već bili poredani i okrenuti prema gradu.

7 P: S kim ste otišli na Lanište?

8 O: Išli smo ja i sekretar za Narodnu odbranu i Jovo Banjac kao
9 predsjednik Skupštine da pokušamo prevazići tu situaciju, da prestane štrajk
10 radnika, da otpočnu sa radom. Međutim, oni tamo nisu imali uvjeta za rad i
11 konačno sa dolaskom jedinica JNA to radilište je prestalo da radi.

12 P: Je li taj sekretar za Narodnu odbranu bio Srbin po imenu Slobodan
13 Juračić ili Jurišić?

14 O: Slobodan Jurišić, jeste.

15 P: Recite nam, otprilike kada ste Vi otišli na Lanište?

16 O: To je moglo biti oko...oko 20. možda, februara.

17 P: Gospodine Egrliću, zamolio bih Vas sada da pogledate prvu stranicu
18 dokumenta koji je pred Vama. Pogledajte, molim Vas, tačku 4 dnevnog reda. Tu
19 stoji: "Organizacija Teritorijalne odbrane i jačanje odbrambene sposobnosti
20 stanovništva". Recite nam sada da li ste Vi primetili da se srpska Teritorijalna
21 odbrana organizuje u februaru 1992. godine?

1 O: Pa to organizovanje je bilo permanentno od još druge polovine 1991.
2 pa do nadalje. Međutim, od početka 1992. godine je to bilo nešto pojačano tako
3 da su bile stalne mobilizacije u Teritorijalnu odbranu. Povećan je broj i
4 prisustvo vojnika na području opštine. To je mogao da vidi svaki građanin.

5 P: Recite nam, kako su se osećali Bosanci ili Bošnjaci u Ključu kada je
6 stigla vojska na Lanište?

7 O: Ina...inače su se i prije toga osjećali prestrašeno, a dolaskom
8 jedinica JNA na Lanište taj strah je povećan za njihovu sigurnost na tom
9 području.

10 P: Da li je u aprilu 1992. godine došlo do ikakvih promena u pogledu
11 mogućnosti primanja radio komunikacije u Ključu? Govorim zapravo o radio
12 emisijama, da li je bilo promena u pogledu prijema radio emisija?

13 O: Pa što se tiče radio emisija, one su bile i dalje organizirane. Radio
14 se slušao s tim što je došlo do...do promjene rukovodstva na tom radiju. Inače
15 je prije glavni i odgovorni urednik bio gospodin Azimir Burzić koji je negdje u
16 aprilu smijenjen i postavljen je urednik radija iz reda Srpske demokratske
17 stranke.

18 P: Koje je nacionalnosti bio gospodin Burzić?

19 O: Bošnjak.

20 P: Gospodine Egrliću, završio sam sa tim dokumentom koji je sada pred
21 Vama.

22 G. MARGETTS: [simultani prevod] Sada bih Vam želeo pokazati naredni
23 dokument, odnosno drugi dokument, druge stranice spiska dokumenata, dokument
24 koji nosi datum 29. april 1992. godine.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovaj dokument će dobiti broj 235 i 235.1
2 za prevod na engleski. Pretpostavljam da je tako.

3 SEKRETAR: [simultani prevod] Da, časni Sude. Tako je. Hvala Vam.

4 G. MARGETTS: [simultani prevod]

5 P: Gospodine Egrliću, ovo su beleške koje su napisane rukom, odnosno
6 zapisnik sa sastanka opštinskog odbora SDS-a Ključ 29. aprila 1992. godine.
7 Želeo bih sada da Vas zamolim da pogledate ono što je rečeno u pogledu tačke 1
8 dnevnog reda, a to je razmatranje bezbednosne situacije na području opštine u
9 okviru događanja u Bosni i Hercegovini i onda bih Vas zamolio da pogledate
10 komentare koje je izneo Kondić. Ti se komentari nalaze na dnu, u poslednja tri
11 reda na prvoj stranici i idu sve do otprilike sredine druge strane.

12 No, pre toga bih Vas zamolio da nam kažete ko je taj Vinko Kondić?

13 O: Vinko Kondić je bio načelnik Policijske uprave u Ključu.

14 P: Je li on bio brat Veljka Kondića?

15 O: Nij...nije brat, ali neki su rođaci.

16 P: Da li ste Vi sa Vinkom Kondićem pre 1991. godine imali kakvih
17 kontakata?

18 O: Imao sam kontakte kao radni kolega. Radili smo u istoj građevinskoj
19 radnoj organizaciji Sana Ključ.

20 P: Da li je gospodin Omer Filipović imao kontakata sa Vinkom Kondićem
21 pre 1991. godine?

22 O: Imao je kontakte. Oni su bili jako dobri kućni prijatelji.

23 P: Recite nam, u kojem ste Vi vremenskom periodu bili imali te odnose...

24 GĐA PREVODILAC: Imali priliku da pratite, da budete svedok...

25 G. MARGETTS: [simultani prevod]

26 P: ...tih odnosa između gospodina Omera Filipovića i Vinka Kondića?

27 O: to je bilo čitavo prijeratno vrijeme i tokom 1991. godine i kol'ko
28
29
30

1 znam u 1992. godini do negdje aprila mjeseca.

2 P: Vratimo se sada dokumentu koji stoji pred Vama. Na samom početku,
3 gospodin Vinko Kondić kaže da je situacija u općini Ključ nepodnošljivo mirna
4 ili tiha. Da li nam možete to komentirati?

5 O: Mislim da je ovo, na neki način, kako bi rekao... na neki način
6 izrugivanje toj situaciji kao da... kao da su očekivali da će biti nekih nereda,
7 pa je, kao, neuobičajeno da je mirno.

8 P: Kad kažete da su oni očekivali nemire ili neprilike, što točno
9 mislite time?

10 O: Mislim da je bilo mnogo prilika kada su građani bili uznemireni.
11 Vjerovatno su očekivali određene reakcije na uznemiravanje građana prilikom
12 pucnjave pri odlasku na hrvatsko ratište. U tom smislu mislim da je neobično...
13 da im je bilo neobično da je to mirno i da građani nisu reagirali možda na način
14 kako su oni očekivali.

15 P: Znači, još 29. aprila 1992. situacija u Ključu bila je mirna, nije
16 bilo reakcije na pucnjavu.

17 O: Nije.

18 P: No, bez obzira na te početne bilješke, gospodin Kondić dalje kaže...

19 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, meni se čini da u prijevodu
20 postoji ozbiljna greška.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Riječ na srpskom, na početku te rečenice piše: "mi nastojimo" i to znači
2 "mi pokušavamo nadvladati situaciju na miran način". Prema tome, prijevod je
3 potpuno pogrešan.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Dvije stvari. Što točno stoji u
5 originalu, budući da se radi - Drugo pitanje je kako da se prevede ono što
6 zaista piše.

7 Molim da se kopija stavi na grafoskop, i to original na B/H/S-u.

8 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude, pitanje je o tome tko će o
9 tome odlučivati? To nije za svjedoka.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne, ne svjedoka. Mislim da će na taj
11 način prevodioci biti u stanju... Mislim da je to na trećoj strani.

12 G. STEWART: [simultani prevod] Da, ja naravno dobivam moje informacije
13 od gospođe Cmerić.

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, da. Ja i to očekujem od Vas,
15 naravno.

16 G. MARGETTS: [simultani prevod] To je druga strana B/H/S originala.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Gornji dio druge stranice.

2 Prvo da vidimo da li se to može jasno vidjeti.

3 Da li prevodioci to mogu pročitati. Molim jednu od kabina...

4 U redu. U prijevodu stoji na jednom mjestu: "Srbi su većinsko
5 stanovništvo u Ključu", a ono što nas zanima je rečenica prije te rečenice.
6 Možda bi to trebalo prvo pročitati. Da vidimo da li je u ovom trenutku sporno
7 što stoji na B/H/S-u. Molim kabinu na B/H/S-u da na glas pročita rečenicu prije
8 rečenice "Srbi su većinsko stanovništvo u Ključu".

9 Da li čujete što kažu? Da li se slažete da ovdje stoji?

10 PREVODILAC: Prema našoj interpretaciji ovdje stoji: "Mi nastojimo da
11 mirnim putem prevaziđemo stanje."

12 GDA ČMERIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se, nisam mogla pronaći kanal.
13 Je li to B/H/S kanal broj 6? Ja ništa ne čujem na...

14 PREVODILAC: Da, to je broj 6.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Mislim da je B/H/S kanal, kanal broj 6.

16 Molim da to ponovo pročitamo.

1 PREVODILAC: Prema našem tumačenju ovdje stoji: "Mi nastojimo da mirnim
2 putem prevaziđemo stanje."

3 GĐA ČMERIĆ: [simultani prevod] Da, to je ispravno pročitano.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ispravno. Molim da onda dobijemo
5 sada prijevod ove rečenice koja je upravo pročitana.

6 Izgleda da je došlo do greške u prijevodu, gospodine Margetts.

7 G. MARGETTS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Ovo je službeni
8 prijevod i mi ćemo to poslati na ispravku.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nastavite.

10 G. STEWART: [simultani prevod] Ja mislim iako je to tako ispalo, da oni
11 ne nastoje prevazići situaciju u kabini na miran način. To je tako na kraju
12 ispalo.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, koliko ja znam - nikad nema
14 konkurencije u kabinama. Izvolite nastaviti.

15 G. MARGETTS: [simultani prevod]

16 P: Gospodine Egrliću, uzmimo dakle u obzir sada ovu ispravku u prijevodu
17 i u zadnjoj rečenici ovog izvještaja, ono što je rekao gospodin Kondić je:
18 "Odlučili smo da ne promijenimo naše oznake. Moramo biti mudri i sve završiti
19 bez rata kako bismo postigli svoj konačni cilj."

1 PREVODILAC: Napomena prevodioca. Ovo je prevod engleskog prevoda, a ne
2 čitanje originala.

3 G. MARGETTS: [simultani prevod]

4 P: U to vrijeme, prema Vašem shvaćanju, što je bio konačni cilj Srba?

5 O: Pa iz svih ovih aktivnosti prethodnih, konačni cilj je bio da se na
6 tlu Bosne i Hercegovine for...formira paradržavna tvorevina s ciljem pripajanja
7 Srbiji.

8 P: Pogledajte sada ono što piše pri sredini strane. To je izrekla Cvijić
9 Jovanka i ona govori o tome da su Muslimani odbili potpisati izjavu o
10 lojalnosti. Recite nam, da li ste Vi do 29. aprila 1992. godine, da li su od Vas
11 zatražili da potpišete izjavu o lojalnosti i ako jesu - o čemu se tu radi? Što
12 je pisalo u toj izjavi?

13 O: Zahtijevali su od svih Bošnjaka koji su radili u...u organima uprave
14 u policijskoj upravi i na rukovodnim mjestima po preduzećima da potpišu izjavu o
15 lojalnosti Re...Republici Srpskoj. To je značilo da i građani opštine Ključ na
16 taj način bi prihvatili tu novu paradržavno tvorevinu na...na tlu Bosne i
17 Hercegovine.

18 P: U redu. Ako sada preskočimo ono što je rekao Vinko Kondić i pogledamo
19 što je rekao Veljko Kondić na toj istoj drugoj stranici, on kaže: "Vlast u
20 Ključu realno je u rukama Srba." Recite nam da li je to točan opis situacije
21 kakva je vladala 29. aprila 1992.?

22 O: Tačan je opis jer je vlast u stvari u rukama Srba bila i u 1991.

23 P: Hvala, gospodine Egrliću. To su bila sva pitanja u vezi s ovim
24 dokumentom.

25 Dok smo gledali komentare Vinka Kondića u ovom dokumentu, vidjeli smo da

1 on spominje promjenu oznaka i podjelu policije. Možete li Sudskom vijeću opisati
2 prirodu zahtjeva koji je upućen Muslimanima u vezi promjene oznaka i sadržaj
3 više sastanaka koje ste Vi na općinskom i drugim nivoima imali u vezi sa
4 predloženom promjenom oznaka.

5 O: Zahtjev za promjenom oznaka i prihvatanjem novih oznaka je posebno
6 bio izražen kod policije s obzirom da je policija u periodu 1991. do maja 1992.
7 bila mješovitog sastava. Tražilo se od Bošnjaka koji su bi...bili u sastavu te
8 policije da pored izjave o lojalnosti Republici Srpskoj da potpišu izjavu o
9 prihvatanju novih uniformi, novih oznaka na toj uniformi što su policajci odbili
10 s obzirom da te oznake nisu usklađene sa ustavom Bosne i Hercegovine, naime nije
11 Skupština Bosne i Hercegovine donijela nikakav zakon niti akt o promjeni tih
12 oznaka nego je donijelo rukovodstvo Srpske demokratske stranke i organa
13 autonomne regije u Banja Luci i na taj način su htjeli da te oznake prihvate i
14 Bošnjaci.

15 P: Sa kime ste Vi na općinskom nivou razgovarali o pitanju promjene
16 oznaka i što je rečeno u tim diskusijama?

17 O: Kad je istaknut taj zahtjev da se oznake mijenjaju tražili su
18 pristanak političkih organizacija SDA i MBO da na neki način mi sugerišemo
19 policajcima da prihvate te oznake. Međutim, mi to nismo prihvatili iz razloga
20 što...se su... što su se pr... te oznake promijenile mimo Ustava Bosne i

1 Hercegovine i što te oznake predstavljaju simbole isključivo srpskog naroda.
2 Dakle, one ne poštivaju ljudska prava građana Bošnjaka koji su bili do tada u
3 sastavu Policijske uprave Ključ.

4 P: Kad kažete "oni", tko su bili predstavnici srpskog naroda s kojima
5 ste Vi o tome razgovarali?

6 O: Pa bili su Vinko Kondić kao načelnik Policijske uprave, Veljko Kondić
7 kao predsjednik opštinske organizacije SDS Ključ i...i Jovo Banjac kao
8 predsjednik Skupštine opštine.

9 P: Kako su oni objasnili razloge za promjenu oznaka? Što su oni Vama
10 rekli u vezi s time i što su rekli o tome kakva je bila njihova uloga u
11 donošenju zaključka o tome?

12 O: Mi smo uspjeli u...u opštini Ključ na neki način to pitanje
13 poprilično dugo odlagati s obzirom da je bio izvjestan stepen tolerancije
14 predstavnika Srpske demokratske stranke. Međutim, na kraju su rekli da oni nisu
15 ti koji se pitaju po pitanju promjene oznaka i da o tome odlučuju više instance
16 i ponudili su nam na kraju da posjetimo Banja Luku i centar službe bezbjednosti
17 na čijem čelu je bio Stojan Župljanin. Pa, ako gospodin Župljanin odobri da se
18 te oznake zadrže, kako su i do tada bile, oni kao ništa nisu imali protiv i
19 takav sastanak sa gospodinom Župljaninom je upriličen i išli smo u Banja Luku na
20 razgovore.

21 P: Tko je išao u Banja Luku da razgovara sa gospodinom Župljaninom i
22 kada se, otprilike, održao taj sastanak?

23 O: U Banja Luku smo išli ja i rahmetli Omer Filipović, Jovo Banjac,
24 Vinko Kondić i Veljko Kondić.

1 P: Da li je sastanak održan početkom maja?

2 O: Sastanak je održan negdje 2. il' 3. maja, ne znam tačno. Međutim,
3 ishod sastanka je bio negativan. Nismo tamo ništa dogovorili. Gospodin Župljanin
4 je na neki način nas ismijao tako što je rekao da je to završena stvar i dao nam
5 po jednu beretku sa tom oznakom da je ponesemo i pokažemo Bošnjacima policajcima
6 i da kažemo da je prihvate, da to sasvim lijepo izgleda.

7 P: Gospodin Župljanin je rekao da je to svršena stvar. Što Vi mislite,
8 što je on mislio kad je upotrijebio te riječi?

9 O: Pa, shvatili smo da on o tome uopšte ne može odlučiti i da o tome
10 odlučuju neki drugi ljudi ili neki drugi organi, i da smo u stvari došli kod
11 čovjeka koji nam ne može ništa obećati, pomoći, u tom smislu.

12 P: Gospodin Župljanin je u to vrijeme bio šef regionalne policije u
13 Banja Luci. No ipak, prema Vašim riječima, on nije imao ovlasti da odlučuje u
14 vezi s time. Recite nam, što Vi mislite na osnovu onoga što Vam je on rekao, tko
15 je donio odluku o promjeni oznaka?

16 O: Ja mogu samo pretpostaviti, a inače se oznake, državna zastava...

17 G. STEWART: [simultani prevod] Časni Sude...

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Stewart.

19 G. STEWART: [simultani prevod] Pa odgovor slijedi iz forme pitanja. Ovo
20 smo već mnogo puta raspravili.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možda bih ja mogao dati neka uputstva
2 gospodinu Margettsu.

3 Gospodine Margetts, pitanja su gotovo poziv na špekulaciju. Vi možete
4 pitati svjedoka da li je on neke riječi protumačio na neki način i koje su to
5 točno bile riječi i kako je on na osnovu onoga što je čuo došao do svojih
6 zaključaka.

7 Izvolite nastaviti.

8 G. MARGETTS: [simultani prevod]

9 P: Gospodine Egrliću, Vi ste u razgovoru s gospodinom Župljaninom došli
10 do zaključka da su neki drugi ljudi, odnosno drugi organi, odlučili o promjeni
11 oznaka. Možete li se sjetiti što Vas je točno u riječima gospodina Župljanina,
12 ili u načinu na koji Vam je on to rekao, nagnalo da dođete do tog zaključka?

13 O: Pa to što nam je rekao da je to gotova stvar, da on tu ništa ne može
14 učiniti.

15 P: Nakon što ste napustili sastanak, kako ste putovali natrag za Ključ i
16 sa kime ste putovali?

17 O: Putovali smo sa dva auta. U jednom autu smo išli ja i rahmetli Omer
18 Filipović i Vinko Kondić, a u drugom gospodin Veljko Kondić i Jovo Banjac.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Možete li ponoviti ime treće osobe,
20 nismo čuli.

1 Rekli ste Veljko Kondić, Jovo Banjac i...

2 SVEDOK: U jednom autu smo putovali ja i Omer Filipović i Vinko Kondić, a
3 u drugom autu su Jovo Banjac i Veljko Kondić.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A znači nije bilo treće osobe u tom
5 autu?

6 SVEDOK: Ne, bio je vozač, al' ne znam...

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti.

8 G. MARGETTS: [simultani prevod]

9 P: Dok ste se vozili s gospodinom Kondićem, jeste li razgovarali o tom
10 sastanku i o tome što će proizaći iz onoga što je rekao gospodin Župljanin?

11 O: Pa jesmo komentarisali, neobavezno i...

12 P: Što je rekao gospodin Kondić?

13 O: Pa inače je on od ranije govorio da je to se moralo dogoditi s
14 obzirom da su već susjedne opštine to uradile prije opštine Ključ i da je
15 neminovno da i opština Ključ izvrši te promjene.

16 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, imamo dva kratka dokazna
17 predmeta koja želim pokazati svjedoku. Vidim koliko je sati. Možda ću to učiniti
18 za nekoliko minuta.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ako su dokumenti stvarno kratki,
20 hoće li Vam još 5 ili 6 minuta biti dovoljno?

21 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nastavite onda pa ćemo onda
23 kasnije imati pauzu do 11h.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MARGETTS: [simultani prevod] Molim da se svjedoku dadu dva dokumenta.
2 To su 4. i 5., na drugoj strani popisa dokaznih predmeta datirani 4. i 5. maja.
3 Molim da se svjedoku dade dokument od 5. maja, a da se na grafoskop stavi
4 dokument od 4. maja.

5 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dokument od 5. maja će imati broj 236 i
6 236.1 za engleski prijevod, a dokument od 4. maja će biti 237 za original i
7 237.1 za engleski prijevod.

8 Izvolite nastaviti.

9 G. MARGETTS: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Egrliću, dokument koji je pred Vama je jedna naredba
11 predsjednika Savjeta za narodnu odbranu Jove Banjca i u točki 2 stoji: "Uvodi se
12 policijski čas na kompletnoj teritoriji skupštine opštine." Pa me sada zanima da
13 li se sjećate da ste negdje oko 5. maja 1992. vidjeli ovu naredbu?

14 O: Ja sam bio prisutan na sjednici Savjeta kad je donešena odluka da se
15 ovakva naredba izda.

16 P: Kakav je bio Vaš stav u vezi sa policijskim časom?

17 O: Mi smo tvrdili činjenično da nema nikakve potrebe da se taj
18 policijski čas uvodi i da se građani ograničavaju u kretanjima, da se vrši
19 zaprečavanje ulica i da se na taj način još više građani preplaše. Međutim, oni
20 su tvrdili kako na taj način žele suzbiti pojave naoružanih ljudi koji se
21 vraćaju sa ratišta, da pucnjavom uznemiravaju građane, da kao žele da vrše

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 kontrolu kuda to oni i šta rade, kuda idu i tako dalje. I naravno, izglasali su
2 mimo naše volje, naši stavovi su ostali po strani. Oni su izglasali da se taj
3 policijski čas uvede i nakon toga su blo... grad potpuno blokirali, sve
4 raskrsnice i uveli policijski čas od 22.00h do 05.00h.

5 P: Da li je i pokojni Omer Filipović bio prisutan na tom sastanku i da
6 li se on također usprotivio policijskom času?

7 O: Bio je prisutan iz uloge potpredsjednika Skupštine opštine i također
8 se protivio kao što su se protivili ostali članovi savjeta iz reda Bošnjaka jer
9 zaista nije nikakve potrebe bilo, što se tiče našeg gledišta, da se taj
10 policijski čas uvodi.

11 P: U ovom dokumentu, u preambuli stoji da se naredba donosi na osnovu
12 odluke Vlade autonomne regije Krajina. Da li je na sastanku uopće raspravljano o
13 nekom naređenju koje je stiglo od vlade autonomne regije Krajina?

14 O: Nije bilo konkretnog govora da je stiglo naređenje nego su uvođenje
15 policijskog časa pravdali time što žele uvesti kontrolu nad naoružanim vojnicima
16 koji su bili prisutni u gradu.

17 P: Jesu li oni rekli da su oni do zaključka o toj naredbi došli svojom
18 voljom ili su pak rekli da su oni obavezni sprovesti takvu odluku?

19 O: Tvrdili su da moraju sprovesti tu odluku iz...iz ovih razloga o
20 kojima sam govorio.

21 P: Završio sam s tim dokumentom, uzmite sada ovaj drugi dokument s Vaše
22 lijeve strane. Ovo je dosta loša kopija tog dokumenta. To je dokument P237 i to

1 je odluka autonomne regije Bosanska Krajina od 4. maja 1992.

2 Mene zanima točka 4. To je točka 4 iza naslova "Odluka".

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts, imajući u vidu
4 kvalitetu ovog dokumenta, možda bi bilo dobro da pozovete svjedoka da pročita
5 taj paragraf da vidimo da li on vidi, može li nešto reći.

6 G. MARGETTS: [simultani prevod]

7 P: Gospodine Egrliću, pročitajte molim Vas na glas ovaj paragraf koji
8 sam Vam spomenuo, broj 4, kako bismo prvo provjerili da se dokument dovoljno
9 dobro vidi da biste ga mogli komentirati.

10 O: Naža...nažalost ne vidi se dovoljno pa je u nekim prekidima i ne mogu
11 da do kraja pročitam.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts, da li je onda ovo
13 pogodan trenutak za pauzu?

14 U redu, 25 minuta, a kad se vratimo - možda možete nabaviti i kopiju
15 koja se može pročitati - jer ona mora postojati negdje u zgradi.

16 G. MARGETTS: [simultani prevod] Svakako, nastojat ćemo to učiniti.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Nastavit ćemo s radom u 11.00 sati.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

19 ... Početak pauze u 10.37h

20 ... Sjednica nastavljena u 11.05h

21 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sesti.

22 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pre nego što nastavimo sa ispitivanjem,
23 gospodine Margetts, želeo bih se obratiti Tužilaštvu u pogledu podneska za koji
24 je, koliko mi se čini, gospodin Hannis zadužen. Tužilaštvo je tražilo da mu se
25 odobri rok od 14 dana, koji je uobičajeni rok, da odgovori na podnesak u vezi sa

1 prevodima. Pretresno veće bi želelo da čuje do sutra kakav je, opšte uzevši,
2 stav Tužilaštva. Kad kažem "opšte uzevši stav Tužilaštva", pri tome mislim da
3 bismo željeli da čujemo nešto u vezi sa time da li se Tužilaštvo rešilo u
4 pogledu tog zahteva, da li se protivi, da li odobrava i tako dalje. Ne morate
5 ulaziti ni u kakve detalje, ali bi nam to omogućilo da donesemo odluku da li
6 treba taj podnesak odobriti ili ne. U svakom slučaju, važno nam je da to znamo.

7 G. HANNIS: [simultani prevod] Časni Sude, mi možemo pokušati da
8 dostavimo nešto u traženo vreme, u smislu da Vas obavestimo o našem opštem
9 stavu, ali bismo tražili da nam se da dodatno vreme za kompletniji odgovor zato
10 što su dva viša sudska zastupnika Tužilaštva i gospodin Tieger i Harman van
11 zemlje.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Ja to shvatam, ali o opštem
13 stavu nas možete obavestiti i usmeno, i to u svega dve ili tri minute.

14 G. HANNIS: [simultani prevod] To ćemo i učiniti, časni Sude.

15 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. To onda očekujemo sutra u toku
16 posle podneva ako je moguće.

17 Gospodine Margetts, možete sada nastaviti, ali bih Vas prvo zamolio da
18 svedoku date čitku kopiju dokumenta od 4. maja, to jest dokument P237.

1 Gospodine Egrliću, ja bih Vas sada zamolio da ponovo pokušate da
2 pročitajte šta piše u tački 4 ovog dokumenta koji Vam je sada dostavljen, nadamo
3 se da je ta kopija sada čitljivija.

4 SVEDOK: U tački 4 stoji: "Uvodi se policijski čas na kompletnoj
5 teritoriji u vremenu od 22 do 05 časova, osim za lica sa službenim ovlaštenjima:
6 milicije, vojne policije i srpske Teritorijalne odbrane."

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U usmenom prevodu je nedostajala samo
8 jedna sitna stvar pa bi možda bilo dobro da se proverí da li to stoji u
9 originalu, da li je to pročitano ili nije. Možda bi gospođica Čmerić mogla reći
10 da li on pominjanje reči "svima" koja stoji u pisanom prevodu, a koju nismo čuli
11 u usmenom prevodu, da li je to uistinu u originalu.

12 GĐA ČMERIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, u originalu ne stoji reč
13 "svi".

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pa dobro. To nije baš neka razlika, s
15 tom reči ili bez nje, ali sam samo hteo da proverim.

16 A Vi, gospodine Margetts, sada možete nastaviti.

17 G. MARGETTS: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

18 P: Gospodine Egrliću, imajući u vidu tačku 4 koju ste Vi upravo
19 pročitali radi zapisnika, recite nam da li se to poklapa, da li je to
20 konzistentno sa policijskim satom koji je uveden 5. maja u Ključu?

21 O: Jeste.

22 P: Hvala Vam, gospodine Egrliću. To je sve što sam hteo da čujem od Vas
23 u vezi s ovim dokumentom.

1 Gospodine Egrliću, mi shvatamo da je do izvesnih događaja došlo 7. maja
2 1992. godine i mi ćemo o tim događajima porazgovarati. No, ja bih Vam prvo
3 postavio par kratkih pitanja u vezi sa događajima koji su prethodili 7. maju
4 1992. godine.

5 Mi smo već govorili o promeni u rukovodstvu radio stanice u aprilu 1992.
6 godine. Recite nam sada, da li je pre 7. maja 1992. godine bilo i nekih drugih
7 Bošnjaka koji su otpušteni sa svojih dužnosti.

8 O: Bilo je Bošnjaka koji su otpušteni sa... iz službe SDK otpušten je
9 Rifat Silajdžić. To mi je jedino poznato prije 7. maja, a poslije 7. maja su svi
10 otpušteni.

11 P: Recite nam, koji su razlozi izneti kada su otpušteni ti ljudi, taj
12 čovek koji je radio na radiju i ovaj što je radio u SDK, dakle pre 7. maja? Šta
13 im je rečeno, zbog čega su otpušteni?

14 O: Rečeno im je da s obzirom na preuzimanje vlasti u opštini Ključ da
15 oni trebaju biti zamenjeni kadrovima iz Srpske demokratske stranke.

16 P: Gospodine Egrliću, šta se desilo 7. maja 1992. godine?

17 O: 7. maja dogodilo se to da su na svim javnim objektima izvještene
18 zastave Srpske republike Bosne i Hercegovine, da su izmijenjene oznake na
19 policijskim uniformama i da je zvanično rečeno da Bošnjaci s obzirom da nisu
20 potpisali lojalnost, a koji rade u organima uprave, da mogu napustiti općinu kao
21 da idu na godišnje odmore, pa ako se eventualno nešto promijeni da će biti
22 pozvani. To je sve popraćeno ulaskom jedinica srpske vojske koji su bili
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sačinjeni od rezervista s područja općine Sanski Most i Prijedor. To su bile
2 jedinice koje su bile u sastavu 6. krajiške brigade i koje su zaposjele sve
3 komunikacije na području opštine, važnije kote oko grada i sve ustanove u gradu.

4 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, želeo bih svedoku predočiti
5 dva dokazna predmeta. Prvi je šesti na drugoj stranici spiska koji nosi datum 8.
6 maj 1992. godine, a evidencijski broj je 0107351 /u engleskom transkriptu:
7 "01107351"/ za prevod dokumenta. Drugi dokument je nešto niže na tom spisku na
8 drugoj stranici, datum je 18. maj 1992. godine, a evidencijski broj na prvoj
9 stranici je 01906806. Zamolio bih da se ova dokumenta stave pred svedoka, s time
10 da bi trebalo da se drugi dokument pokaže prvi svedoku i da dobije prvu oznaku
11 spis.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ovaj dokument od 8. maja, kada ga
13 pogledam ne vidim nigde datum osim što mogu u prvom redu da pročitam "Krizni
14 štab obaveštava građane da su...", a juče, juče, dobro. U redu. Znači da je u
15 redu datum.

16 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da. Mi smo rekli, ja sam rekao da je
17 datum prvog dokumenta 8. maj, ali to nigde ne piše. To je samo zaključak koji
18 smo mi izveli. A što se tiče pak drugog dokumenta, mi smo rekli da je to

1 18.05.1992. godine, no to može jednostavno biti neka referenca. To je dopisano
2 rukom.

3 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu.

4 Da, da. Očito je da dokument nije mogao biti od 18. maja jer u tekstu
5 stoji da se vojsci treba nešto dostaviti do 8. maja.

6 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da.

7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Onda možete nastaviti, a
8 odlučujemo da ćemo ovaj dokument tretirati kao dokument bez datuma, a bit će
9 poznat kao naređenje Branka Basare bez datuma.

10 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da, časni Sude.

11 Da li bismo mogli samo čuti koje oznake su dobili ovi dokumenti?

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Prvo bih molio oznaku za ovaj
13 dokument bez datuma. Čini mi se da bi to trebalo da bude dokument P238.

14 SEKRETAR: [simultani prevod] Da, časni Sude. To će biti P238 i P238.1 za
15 prevod ovog dokumenta. Zatim, naredni dokument, javno saopštenje, dobit će
16 oznaku P239 i prevod P239.1.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nastavite, gospodine Margetts.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Egrliću, kada ste odgovarali na prethodno pitanje Vi ste
3 pomenuli 6. brigadu. Zamolio bih Vas sada da pogledate ovaj dokument koji je tu
4 pred Vama i da nam kažete da li vidite da u njemu stoji da je upućen komadi 6.
5 partizanske brigade?

6 O: Vidim.

7 P: Recite nam, je li ta jedinica JNA ona jedinca za koju ste rekli da je
8 ušla u Ključ?

9 O: Jeste.

10 P: Gospodine, pogledajte molim Vas sada dno te stranice i tačku broj 9
11 koja se prenosi na narednu stranicu, stavovi te tačke 9, molim Vas da pogledate
12 stavove (b), (c) i (d). U pogledu razmeštaja vodova i četa o kojem se govori pod
13 tačkom 9, recite nam da li se to poklapa sa onim što ste Vi primetili, što ste
14 Vi uočili u Ključu 7. maja 1992. godine?

15 O: Da.

16 P: Sa tim smo dokumentom završili. Sada bih Vas molio da pogledate drugi
17 dokument, a to je saopštenje za javnost.

18 Želeo bih, pre svega, da pogledate peti paragraf na prvoj stranici. To
19 je zapravo drugi paragraf odozdo na toj prvoj strani. U njemu stoji: "Građanima
20 opštine Ključ je poznato da je Skupština opštine Ključ donela odluku o
21 uključenju opštine Ključ u sastav autonomne regije Bosna Krajina, a budući da je
22 ona u sastavu teritorija Srpske republike Bosna i Hercegovina, te je automatski
23 opština Ključ obavezna da provodi zakone i odluke koje donosi Skupština Srpske
24 republike Bosne i Hercegovine i Skupština autonomne regije Bosanska Krajina."

25

26

27

28

29

30

1 Gospodine Egrliću, zamolio bih Vas da prokomentarišete ovo saopštenje za
2 javnost.

3 O: Ovo saopštenje za javnost se obraća građanima da objasni šta se je
4 dogodilo 07.05.1992. godine. S obzirom da su građani bili zapanjeni tim
5 događajima i na ovaj način se pokušava to objasniti i ukazati na to gdje se
6 opština Ključ po novom ustrojstvu nalazi te da se građanima garantuju sva
7 građanska prava i slobode kao i da povećano prisustvo oružanih snaga na prostoru
8 opštine ne shvate kao atak na slobodu i sigurnost bilo kojeg naroda. Trebalo je
9 objasniti građanima i Bošnjacima i Hrvatima i nekim Srbima, koji nisu bili
10 obaviješteni, šta se to dogodilo jer je po sadržaju tih go...događaja to sve
11 skupa ličilo na okupaciju opštine Ključ.

12 P: Rekli ste da su građani bili zapanjeni razvojem događaja, ali u
13 pogledu onoga što je navedeno u 5. paragrafu na ovoj prvoj stranici, a to je da
14 se iskaže lojalnost i da se pokorava zakonima skupštine srpskog naroda, zar nije
15 to nešto što ste Vi već ranije bili predvideli i o čemu ste obavestili građane
16 već septembra 1992. godine.

17 O: Jeste.

18 P: Kao drugo, Vi ste pomenuli činjenicu da ovaj dokument garantuje prava
19 svim građanima bez obzira na njihovu nacionalnu ili versku pripadnost. Zamolio
20 bih Vas konkretno da pogledate 4. paragraf od dna druge stranice gde piše: "Svim
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 građanima se garantuju sva građanska prava i slobode uz uslov da se ponašaju
2 korektno prema organima vlasti i da ne narušavaju mir i ne ugrožavaju bezbednost
3 građana i imovine."

4 Nakon 7. maja 1992. godine, recite nam da li su bila poštovana građanska
5 prava Muslimana, muslimanskih građana?

6 O: Nisu bila poštovana prije svega što im je bilo ograničeno kretanje u
7 vremenu i u prostoru. Na punktovima su uvedene bilježnice u k... na kojima se
8 legitimisao građanin Bošnjak i pisala evidencija kud se kreće. Građani koji su
9 obnašali određene dužnosti u organima uprave su istjerani sa posla i ne vidim tu
10 da su ispoštovane ove riječi koje su napisane.

11 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, želeo bih sada svedoku
12 predočiti dokazni predmet koji je treći po redu, na trećoj stranici spiska
13 dokaznih predmeta. Taj dokument nosi datum 26. juni 1992. godine. Također bi
14 svedoku želeo pokazati dokazni predmet koji nosi datum 21. juli 1992. godine, to
15 je također na trećoj stranici, i dokazni predmet od 3. avgusta 1992. godine koji
16 je također na trećoj stranici spiska dokaznih predmeta. Želeo bih pokazati
17 sledećim redom: prvo dokument od 26. juna, potom od 21. jula i na kraju od 3.
18 avgusta.

19 SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, dokument od 26. juna bit će
20 P240 i P240.1 za engleski prijevod.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dok već radimo te dokumente, onda će 21.
22 jul biti 241 i 241.1 za engleski prijevod, a dokument o 3. augusta bit će 242 i
23 242.1 za engleski prijevod.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Egrliću, imate li ovdje dokument od 26. juna 1992.?

3 O: Imam.

4 P: To je znači pregled rukovodnih radnih mjesta na kojima su radili
5 radnici muslimanske nacionalnosti.

6 O: Da.

7 P: Pogledajte, molim Vas, taj popis imena i recite mi da li su svi ili
8 većina tih ljudi otpušteni sa svojih poslova?

9 G. STEWART: [simultani prevod] Zapravo, pitanje bi trebalo glasiti da li
10 je itko od njih otpušten. Jer, evo nas opet... Ova su pitanja stalno sugestivna
11 i stalno ukazuju na odgovor koji moj kolega želi dobiti.

12 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, svjedok je već rekao da su
13 Muslimani otpušteni sa svojih poslova. Ovo su sve rukovodeća radna mjesta u
14 općini na kojima su bili Muslimani. Prema tome, do sada izvedeni dokazi utječu
15 na to kakvo je pitanje. Međutim, ukoliko gospodin Stewart želi inzistirati, ja
16 ću preformulirati svoje pitanje i pitati gospodina Egrlića da li je itko od ovih
17 ljudi otpušten sa posla.

18 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Margetts.
19 Gledam prethodni odgovor.

20 G. STEWART: [simultani prevod] On može pitati koji.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Čekajte, gospodine Stewart... Ja gledam
22 prethodni odgovor.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. STEWART: [simultani prevod] Ispričavam se, želio sam biti od pomoći.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, shvaćam.

3 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude...

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ne mogu pronaći točan redak. Mislim da
5 je rekao nešto o tome da je dvoje ljudi otpušteno prije 7. maja i onda zatim
6 nakon 7. maja...

7 G. MARGETTS: [simultani prevod] Svjedok je rekao da je otpušteno dvoje
8 ljudi. Međutim, odgovarajući na pitanje koje sam postavio prije nego što sam
9 uveo ova tri dokumenta, on je rekao sljedeće, stranica 42, redak 4.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Redak 4? Dobro.

11 G. MARGETTS: [simultani prevod] 11.29.33 svjedok je rekao: "Ljudi koji
12 su obavljali izvjesne poslove u administrativnim upravnim tijelima, izgubili su
13 svoj posao."

14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Meni se činilo da je on spomenuo 7. maj
15 negdje...

16 [Pretnesno veće i sudski savetnik većaju]

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Aha, evo kažu mi, stranica 37.

18 "Nakon 7. maja otpušteni su svi."

19 [Sudije većaju]

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, prije 7. maja samo na radiju i još
2 neke institucije, SDK, tako nešto, a nakon 7. maja, rekao je, otpušteni su svi.
3 U tim okolnostima prigovor se odbija. Izvolite nastaviti.

4 G. STEWART: [simultani prevod] Imam onda drugi prigovor. To je ono što
5 Amerikanci nazivaju "pitaj i odgovori". Ukoliko on želi dobiti odgovor da su svi
6 otpušteni, zašto onda trebamo prolaziti kroz popis. Jer, ukoliko svjedok misli
7 to reći, onda ponovo prolazimo kroz sve isto.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da. Ako sam ja shvatio – svi su
9 otpušteni, što ne znači nužno 100% nego veliki broj. I gospodin Margetts sada
10 pokušava razjasniti konkretno taj odgovor i dobiti značenje. Da li je to tačno?

11 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti.

13 G. MARGETTS: [simultani prevod] Moja je osnova za ovo pitanje dvostruka.
14 Prvo, ja pokušavam detaljizirati odgovor koji smo već dobili. I drugo, želim
15 konkretno raspraviti dokument koji je došao od srpskih vlasti i o kojem on može
16 dati direktni iskaz jer su tu navedeni konkretni ljudi za koje on zna da li su

1 bili zaposleni ili ne.

2 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Nastavite.

3 G. MARGETTS: [simultani prevod]

4 P: Gospodine Egrliću, ponovit ću pitanje. Ovo je dokument od 26. jula
5 1992. i on navodi razne Muslimane na rukovodećim položajima. Da li su neki ljudi
6 navedeni u dokumentu otpušteni?

7 O: Otpušteni su svi ovi ljudi sa posla.

8 P: Hvala, gospodine Egrlić.

9 Idemo sada na sljedeći dokument. To je P241.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recite mi samo jednu stvar, gospodine.
11 Rekli ste: "Svi su oni otpušteni." Ovaj je popis prilično dugačak. Jeste li Vi
12 zaista pogledali cijeli taj popis sada ili ste pogledali taj popis po dolasku u
13 Hag, a prije nego što ste počeli ovdje svjedočiti?

14 SVEDOK: Ja sam ovaj popis gledao i prije, a sve ove ljude lično poznajem
15 i znam da su svi otpušteni i da sada ovo nisam mislio ni reći, ali ovde... ali
16 ovde se pored... pored dakle direktora koji su Bošnjaci, nalazi i ime Banjac
17 Draška koji je Srbin, koji se našao ovdje na spisku zato što je oženjen
18 Bošnjakinjom i smatrali su da je i on nepouzdan i njega su otpustili.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Time je na moje pitanje odgovoreno.

20 Izvolite nastaviti, gospodine Margetts.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MARGETTS: [simultani prevod] Molim da se gospodinu Egrliću dade
2 dokazni predmet P241.

3 P: Gospodine Egrliću, da li je ovo odluka kojom se Vi razrješujete
4 funkcije predsjednika izvršnog odbora?

5 G. MARGETTS: [simultani prevod] Ne treba mi taj dokument. Molim da se
6 sada svjedoku pokaže dokument P242.

7 P: Gospodine Egrliću, da li ovaj zapisnik od 3. augusta 1992. govori o
8 odlasku Vaše supruge iz općine Ključ?

9 O: Da.

10 P: Možete li nam objasniti okolnosti pod kojima je ona napustila općinu
11 i što se dogodilo Vašoj porodičnoj imovini nakon što je otišla?

12 O: Većina građana iz opštine Ključ je protjerana na najbrutalniji mogući
13 način tako što su deportovani u šleperima, a za taj... za to deportovanje morali
14 su platiti značajne svote novca. Prije tog deportovanja morali su izmiriti sve
15 komunalne obaveze i predati nepokretnu imovinu opštinskim vlastima. O predaji te
16 imovine se vodio zapisnik gdje se je uzimala izjava od građanina da se svoje
17 imovine odriču u korist Srpske republike Bosne i Hercegovine, opština Ključ. To
18 je morala uraditi svaka osoba koja je imala nepokretnu imovinu jer je to bio
19 uvjet za izlazak s područja općine Ključ. To je uradila i moja supruga s obzirom
20 da je morala napustiti opštinu Ključ.

1 P: Ne treba mi više taj dokument, gospodine Egrliću.

2 Vratimo se sada na 7. maj 1992. Rekli ste da ljudi koji nisu bili
3 lojalni srpskim vlastima, da su oni uklonjeni iz općinske zgrade. Kuda ste Vi
4 otišli nakon 7. maja 1992.?

5 O: Nakon 7. maja 1992. mi smo formirali ured u mjesnoj zajednici
6 Velagići, u zgradi Doma kulture, da bi mogli ostvarivati kontakt sa građanima i
7 tu smo praktično radili nakon 7. maja.

8 P: Kad kažete "mi smo to radili", tu mislite na sebe, Omara Filipovića i
9 vaše najbliže suradnike?

10 O: Da.

11 P: Recite nam da li se ta kancelarija nalazila u Pudinom Hanu i ako
12 jest, koliko daleko od samog Ključa prema sjeveru je Pudina Han?

13 O: Nalazilo se na Pudina Hanu i daleko od Ključa oko 3 kilometra.

14 G. MARGETTS: [simultani prevod] Želio bih sada svjedoku pokazati
15 sljedeći dokazni predmet. To je dokument od 12. maja 1992. To je sedmi dokazni
16 predmet na drugoj strani popisa.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Molim sljedeći broj. To će biti 243
18 pretpostavljam, za original, i 243.1 za engleski prijevod.

19 G. MARGETTS: [simultani prevod]

20 P: Gospodine Egrliću, ovo je odluka na kojoj piše da ste je Vi sami
21 donijeli 12. maja 1992. Recite mi, jeste li Vi donijeli tu odluku i jeste li Vi
22 potpisali taj dokument?

23 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Vidim da ovdje imamo isti problem kao i
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Vi.

2 Gospodine Margetts, kopiranje originala obavljeno je na takav način da
3 se vidi samo jedan dio dokumenta, i to lijevi gornji dio. I zato ne vidimo
4 potpis.

5 Možemo li usporediti Vašu i našu kopiju. Moja kopija izgleda ovako,
6 vidite.

7 Molim Vas da provjerite kopije koje ste podijelili zato jer je dio
8 dokumenta uvećan.

9 Molim Vas da se ovo sada stavi na grafoskop. Možete li raditi na
10 trenutak bez originala.

11 U stvari, možda je najvažnije vidjeti koji je original donio svjedok.
12 Možete li dignuti ravno dokument prema meni, pokazati mi taj dokument da vidim
13 što Vi to točno imate, barem da vidim iz daljine. Da, Vi imate isti problem kao
14 i mi.

15 Molim da ovaj original zamijenimo originalom koji sada drži sudski
16 poslužitelj u ruci.

17 Dajte molim Vas kompletnu kopiju svjedoku i nakon što je on to na brzinu
18 pogledao, molim da se to stavi na grafoskop kako bismo i mi drugi to mogli
19 vidjeti. Budući da je prvo pitanje bilo pitanje o potpisima, treba nam donji
20 dio.

21 Molim sudskog poslužitelja da pomogne svjedoku da se to stavi na
22 grafoskop.

23 Gospodine Egrliću, to je dakle s Vaše lijeve strane i na ekranu pred
24
25
26
27
28
29
30

1 Vama.

2 Možete nastaviti.

3 SVJEDOK: Što se tiče potpisa, ovdje stoji: "Predsjednik Izvršnog odbora
4 Egrlić Asim", štampano. Međutim, ovaj potpis nije moj. Potpisao ga je Tihomir
5 Dakić, potpredsjednik Izvršnog odbora.

6 G. MARGETTS: [simultani prevod]

7 P: A kad je riječ o datumu ovog dokumenta, 12. maj 1992., Vi niste znali
8 ništa o ovom dokumentu, o ovoj odluci koja je donesena?

9 O: Nisam znao nit' sam mogao donositi odluke s obzirom da od 7. maja
10 nisam prisutan u opštini.

11 G. STEWART: [simultani prevod] Ovo je opet bilo sugestivno pitanje. Ovo
12 su sve stvarno flagrantno sugestivna pitanja. Pitanje je trebalo glasiti: "Znate
13 li Vi nešto...", a ne reći "Vi ne znate ništa" i na kraju pitanja samo staviti
14 upitnik.

15 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude.

16 Mi u ovom postupku radimo na principu da je ekspeditivnost veoma važna
17 stvar prilikom glavnog ispitivanja. I imajući u vidu da je ovo jedan dosta
18 periferan dokumenat o jednom perifernom pitanju, ja sam želio biti ekspeditivan.

19 Ja nemam ništa za reći o samoj suštini prigovora gospodina Stewarta, ja
20 govorim samo o tome na koji način postupak može biti ekspeditivniji.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U stvari, da ste pitali: "Znate li?" ili
2 "ne", ili "Vi ne znate?", je, stvar bi bila jednako ekspeditivna da ste drukčije
3 formulirali pitanje. Jer ono zapravo zaista ne troši vrijeme i ovdje se ne radi
4 samo o vremenu nego i o tome da ukoliko se neko pitanje, tokom glavnog
5 ispitivanja, može formulirati na takav način da nije sugestivno ili da je
6 sugestivno u najmanjoj mogućoj mjeri, osim tema za koje smo se dogovorili da
7 nisu sporne, onda to treba i učiniti. Ovo je sada primjer u kojem ste mogli
8 upotrijebiti jednaki broj riječi za pitanje i odgovor bi sadržavao također isti
9 broj riječi, to jest jednu riječ, da ste drugačije formulirali Vaše pitanje. Vi
10 uvijek morate odabrati manje sugestivnu formulaciju.

11 Nastavite.

12 G. MARGETTS: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Egrliću, jeste li Vi 12. maja 1992. znali za ovu odluku?

14 O: Nisam.

15 G. MARGETTS: [simultani prevod] Ne treba mi više ovaj dokument.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pretpostavljam da ćete dostaviti dobre
17 kopije originala i Obrani i Vijeću.

18 G. MARGETTS: [simultani prevod] Svakako, časni Sude.

19 Molim da se gospodinu Egrliću pokaže dokument od 14. maja 1992. Prijevod
20 ima broj 01106533.

[Pretresno veće i sekretar se savetuju]

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo, ne znam da li imate drugu kopiju, ali hajde da barem sekretarijat ima ispravnu kopiju originala,

G. MARGETTS: [simultani prevod] Molim da Obrani predamo našu drugu kopiju.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Dokument od 14. maja, to će onda biti broj 244 za original i 244.1 za engleski prijevod.

Gospodine Margetts, došlo je do neke zabune. Ovdje imamo 2 dokumenta datirana sa 14. majem. Aha, vidim... da, dobro, dobro. Sad mi je jasno. Da. Nema zabune. Ja sam bio zbunjen.

Izvolite nastaviti.

G. MARGETTS: [simultani prevod] Hvala.

P: Gospodine Egrliću, pogledajte, molim Vas, prvu stranu ovog dokumenta i opišite nam, molim Vas... U stvari, ja ću Vam prvo reći što je to. To je zapisnik sastanka održanog 14. maja na kojem prisustvovao komandant vojske, pukovnik Galić i predstavnici raznih srpskih općina u autonomnoj regiji Krajina.

Sada, gospodine Egrliću, pogledajte, molim Vas, 5. točku na prvoj strani na popisu gdje piše: "Sastanku prisustvuju...". Pročitajte, molim Vas, ovdje ime koje stoji pod brojem 5 i recite mi da li je to bio predsjednik općine Ključ?

O: Ovdje piše: "Predsjednik Skupštine opštine Ključ, Banjac Jovo." Da.

P: A pogledajte sada točku 11 i kažite mi tko je Rajko Kalabić?

O: Rajko Kalabić je bio predsjednik, poslanik prvo, u Skupštini Bosne i Hercegovine, a zatim u Skupštini Republike Srpske.

P: Pogledajmo sada drugu stranu dokumenta. Pogledajmo što piše pod podnaslovom "Ključ", tu piše: "Posle delimične preduzeti vlasti...". Recite nam da li je 14. maja 1992., to bio tačan opis situacije u općini Ključ, odnosno, da li su Srbi u to vrijeme imali potpunu ovlast ili samo djelomičnu vlast nad tim teritorijem.

O: Imali su potpunu vlast daleko prije ovoga datuma kad je održana ova sjednica.

G. STEWART: [simultani prevod] Pitam se zbog čega je postavljeno ovo dodatno pitanje. To je već i ranije činjeno. Pogledajte, ako je postavljeno pitanje da li je ovo tačan opis situacija u Ključu, to što je dodato nakon toga, to pitanje, zapravo sadrži elemente koji ukazuju na to kakav bi odgovor Tužilac hteo da čuje od svedoka.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Margetts.

G. MARGETTS: [simultani prevod] Želeo bih odgovoriti na ovu primedbu Odbrane.

1 Mislim da su svedoku predložene dve dodatne opcije i ja sam to ponovo
2 učinio iz razloga što želim da ubrzam ispitivanje.

3 G. STEWART: [simultani prevod] Pa znate, ako postoje samo dve opcije
4 onda nema potrebe da se one pominju. To ni na koji način ne ubrzava stvari i
5 potpuno je nepotrebno.

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts, postoji više opcija.
7 Moglo je da se desi da vlast ne bude uopšte preuzeta, dakle to znači da je to
8 već treća opcija. Naravno, svrha toga da treba da se suzdržite od nepotrebno
9 vođenja svedoka je ta da se svedoku da prilika da kaže šta god on zaželi da
10 kaže. Moguće je da postoje neke druge opcije. Znate, svedok je odgovarajući na
11 pitanje mogao reći "ne, preuzimanje vlasti nije bilo delimično već potpuno" i
12 tako dalje i tako dalje.

13 Dakle, iako ovo sada sve nije posebno strašno, imajući u vidu ono što je
14 svedok već ranije rekao o vlasti u Ključu, ja Vas molim da vodite računa o tome
15 zato što može biti značajno u nekoj drugoj prilici, u nekom drugom kontekstu gde
16 bi svaka reč imala mnogo veću težinu. Molim Vas da pitanja budu onoliko otvorena
17 koliko je to želeo da kaže i gospodin Stewart.

18 G. MARGETTS: [simultani prevod]

19 P: Gospodine Egrliću, molio bih Vas da sada pogledate treću stranicu
20 ovog dokumenta, a posebno drugi paragraf odozdo na toj trećoj stranici koji
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 počinje rečima "predsednik Ključa".

2 U tom paragrafu stoji da je predsednik SO Ključ, Banjac Jovo istakao da
3 se "u Ključu i dalje voditi politika dogovora za mirno rešavanje problema."

4 Recite nam je li to uistinu bio slučaj 14. maja 1992. godine?

5 O: Oni su se...sedmog maja na brutalan način preuzeli vlast i nikakav
6 dogovor ni o kakvom mirnom rješavanju, mi smo potpuno bili mirni, niti je vođen,
7 niti je o tome razgovarano na ovu temu.

8 P: Da li ste se Vi, nakon 14. maja, sastali sa Jovom Banjcem i sa njime
9 razgovarali o situaciji koja je vladala u opštini?

10 O: Jesmo tražili sastanak da vidimo stanje u opštini, da pokušamo to što
11 je bilo vidljivo očima, šta se događa, da nas informišu i da nam kažu o čemu se
12 tu radi. Na tom sastanku koji je održan u opštini bili smo prisutni ja i
13 Om...Omer rahmetli Flipović, Jovo Ba...Banjac i Veljko Kondić. Međutim, oni su i
14 dalje insistirali na tome da mi potpišemo izjavu o lojalnosti Srpskoj republici,
15 a mi smo pak tražili da, što se tiče opštine Ključ, se udalji vojska s
16 naoružanjem i da se nastaviti život kakav je bio prije 7. maja, prije uopšte
17 početka 1991. godine.

18 Sastanak je završen da se u stvari ništa nije zaključilo nakon čega smo
19 se razišli. To je bio zadnji sastanak održan sa ovom gospodom.

20 P: Kada je otprilike taj sastanak održan?

21 O: Otprilike oko 20. maja.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Šta je Veljko Kondić rekao na tom sastanku?

2 O: Ne sjećam se tačno pojedinosti sto šta je baš neko rekao, ali što se
3 tiče tog sastanka bilo je jasno da na tom području ne možemo ništa učiniti da se
4 stvari vrate onakve kakve su bile i da srpski narod ide u pravcu organizovanja
5 posebne državne tvorevine kako je zacrtala visoka politika Srpske demokratske
6 stranke i da može doći samo do pogoršanja odnosa.

7 P: Nakon tog sastanka koji je održan u zgradi opštine, gde ste otišli?

8 O: Nakon tog sastanka smo otišli u restoran Lovac na piće i neobavezno
9 razgovarali, s obzirom da smo se dugo poznavali. Neke stvari se u neobaveznom
10 razgovoru kažu i više se sazna nego što se sazna na zvaničnim sastancima. Zbog
11 toga smo prihvatili taj razgovor da eventualno možda uz kafu se probaju
12 urazumiti da na području opštine Ključ nema potrebe za prisustvo tol'kog
13 ljudstva, naoružanja i vojne tehnike.

14 P: Ko je otišao u restoran na taj razgovor?

15 O: Pa i... u restoran smo išli svi skupa, ja, gospodin Banjac, Omer
16 Filipović, Veljko Kondić i Vinko Kondić, koji smo bili prisutni na tom sastanku.

17 P: Kako ste otišli do restorana i s kim?

18 O: Ja sam išao sa gospodinom Banjcem, s njegovim autom do restorana, a
19 gospoda su sa drugim autom otišli prije nas i već bili ušli u restoran.
20 Zaključavajući auto, Jovo Banjac mi je rekao da oni moraju sprovesti ono što je

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zacrtano, a to je da će morati doći do seobe naroda sa ovih prostora. Ja sam ga
2 pitao: "Kakve seobe, kako se to može izvesti?" On je rekao da sa nekih područja
3 u Bosni i Hercegovini moraju otići Srbi, a sa nekih Bošnjaci, Hrvati, tako da
4 mogu ostati samo u manjini od 5 do 6%.

5 Rekao sam da je to potpuna suluda ideja i da to ne mogu da shvatim da se
6 to rodilo u nečijim glavama i da je to totalno ne sprovodljivo. Na tome se
7 završio taj razgovor i onda smo ušli u restoran.

8 P: Jovo Banjac Vam je rekao da oni moraju da sprovedu ono što je
9 zacrtano. Šta ste Vi shvatili, šta je on time tačno hteo reći? Šta je pod tim
10 podrazumevao?

11 O: Sigurno je bilo već da je zacrtana politika iz najvišeg rukovodstva
12 SDS-a da se sprovede etničko čišćenje teritorija i da neki narodi na tim
13 teri...teritorijima postanu manjina.

14 P: Gospodine Egrliću, zamolit ću Vas ponovo da pogledate ovaj dokument
15 koji sam Vam dao.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, ali ja bih zamolio da mi dopustite
17 da postavim svedoku još jedno pitanje. Vaš odgovor malopre je preveden na
18 sledeći način: "U to vreme je bilo izvesno da je rukovodstvo SDS-a
19 planiralo...". Recite nam šta je za Vas činjenična osnova za tu tvrdnju? Je li
20 to samo neka primedba? Meni se čini da to liči na neku tvrdnju, a ne na
21 činjenice koje ste uočili.

22 SVEDOK: Ja sam to zaključio iz ovog tvrdog stava gospodina Banjca.
23 Činilo mi se da on lično to ne misli tako, ali da ono što je zacrtala politika

1 da će sprovesti i da, kako on kaže, preseljavanje naroda sa određenih teritorija
2 nije ništa drugo nego etničko čišćenje i formiranje jednonacionalnih prostora na
3 tlu Bosne i Hercegovine.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, Vaš se odgovor može svesti na
5 sledeće. Vama se čini da on lično nije bio tog stava, da je to zapravo bio stav
6 drugih ljudi. Govorim o političkom stavu. Recite nam, na osnovu čega ste Vi u
7 ranijem odgovoru rekli ko su mogli biti ti drugi ljudi?

8 SVEDOK: Pa viša rukovodstva Srpske demokratske stran...stranke.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, Vi ste sada ponovili ono što ste
10 malopre rekli u odgovoru na pitanje, ali ja Vas pitam na osnovu čega ste Vi
11 došli do zaključka da su baš ti ljudi, ti drugi, a ne recimo strani ambasadori
12 ili vlada neke druge države ili bilo šta drugo. Kad Vi kažete "oni" ili "drugi",
13 da je to bio stav drugih ljudi malopre, dakle, na osnovu čega Vi izvodite
14 zaključak o tome ko su bili ti drugi?

15 SVEDOK: Na osnovu toga što je za važnije odluke gospodin Banjac se
16 konsultirao sa višim instancama, a ja smatram da je izuzetno važna odluka da
17 neke narode preseljavaju sa određenih prostora. Cijenio sam da i po ranije
18 poznavanju gospodina Banjca, sumnjao sam da bi to moglo se roditi u njegovoj
19 glavi, ali da j... da je bio u poziciji da tako razmišlja zato što su takvu
20 politiku utvrdili na višim nivoima.

21 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Kažete sada "na nekom višem nivou".
22 Možete li mi pojasniti šta tačno pod time podrazumevate?

SVEDOK: Podrazumijevam da SDS u Ključu se morao obraćati na nivo Srpske autonomne regije i na nivo Srpske republike Bosne i Hercegovine za donošenje ili sprovođenje odre...određenih odluka.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na odgovoru.

Možete sada nastaviti, gospodine Margetts.

PREVODILAC: Mikrofon.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Gospodine Margetts, vidim da Vam je mikrofon isključen.

G. MARGETTS: [simultani prevod] Izvinjavam se, časni Sude. Ponovit ću pitanje.

P: Gospodine Egrliću, Vi ste nešto ranije svedočeći govorili o vrlo bliskim odnosima koje ste imali sa gospodinom Banjcem. Recite nam, da li Vam je poznato da... da li znate da li je bilo prilika u kojima je gospodin Banjac odlazio da obiđe pripadnike SDS-a na tom višem nivou?

O: Odlazio je na određene sastanke, međutim nisam s njim razgovarao gdje odlazi. Uglavnom je odlazio u Banja Luku. To znam po tome što je uzimao naloge za put u Banja Luku koje sam ja potpisivao.

P: A je li odlazio u Sarajevo?

O: U Sarajevo smo odlazili ponekad skupa negdje do septembra ili oktobra 1991. godine, a poslije nije išao. Uglavnom kontakte je ostvarivao u Banja Luci.

P: A da li su članovi SDS-a sa tog višeg nivoa dolazili u Ključ?

O: Dolazili su neki od njih. Gospodin Nikola Koljević kao član Predsjedništva i na takvom jednom skupu sam bio prisutan i ja iz uloga

1 predsjednika Izvršnog odbora Skupštine opštine. A jednom je prilikom dolazio i
2 Radovan Karadžić, ali na tom skupu nisam bio prisutan.

3 P: Kada je to bilo, kada su oni došli u Ključ?

4 O: Gospodin Koljević je dolazio negdje možda u prvoj polovini 1991.
5 godine.

6 P: A znate li kada je dolazio gospodin Karadžić?

7 O: Karadžić je znatno kasnije, ali se ne sjećam datuma.

8 P: Sećate li se o čemu se razgovaralo na tim sastancima sa gospodinom
9 Koljevićem ili gospodinom Karadžićem?

10 O: Ja ne znam sadržaj tog sastanka s Karadžićem, a što se tiče gospodina
11 Koljevića, na tom sastanku u vrijeme dok sam ja bio prisutan razgovaralo se o
12 opštim stvarima, po pitanju nekih potreba opštine, razvoja i tako dalje.

13 P: Gospodine Egrliću, zamolio bih Vas sada da ponovo pogledate taj
14 dokument, odnosno 3. stranicu tog dokumenta. Negde na sredini te stranice
15 videćete da se pominju strateški ciljevi koji su formulisani na sastanku u Banja
16 Luci. Stoji da su ti ciljevi predloženi na tom sastanku.

17 Hteo bih sada da Vas zamolim da pročitate prvi cilj, a to je da mora
18 biti državno razdvajanje tri nacionalne zajednice. Recite nam, da li je taj cilj
19 sproveden u Ključu?

20 O: Jeste.

21 P: Na koji način je on sproveden?

22 O: Na taj način što je kompletna vlast preuzeta od Srpske demokratske
23 stranke i što se opština Ključ pripojila SAO Krajini koja je u sastavu Srpske

1 republike Bosne i Hercegovine.

2 P: Recite nam kako se sprovođenje tog cilja odrazilo na muslimanske
3 građane u svakodnevnom praktičnom životu?

4 O: Odradilo...odrazilo se tako što su ostali bez posla, što su
5 prestrašeni tom situacijom i što nisu imali vizije kako će to sve završiti,
6 potpuno obespravljeni jer su izgubili osnovno što jedan čovjek ima pravo - a to
7 je posao.

8 Kasnije su protjerani sa tih prostora i ostala je potpuno etnički čista
9 teritorija.

10 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je bilo moje poslednje
11 pitanje na ovu temu, a s obzirom na vreme - možda bismo mogli otići na pauzu.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro, ali recite nam sada koliko Vam
13 još vremena treba. Vi ste u početku rekli da će Vam trebati oko 6 do 8 sati.
14 Sada smo već negde na 6 sati.

15 G. MARGETTS: [simultani prevod] Pa pokušat ćemo da damo sve od sebe da
16 završimo sa ispitivanjem svedoka do kraja današnjeg pretresa.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Ako budu postavljana bilo kakva
18 pitanja u vezi sa uslovima i okolnostima koje su vladale u logoru u Manjači, a
19 pretpostavljam da je to moguće na osnovu sažetka po pravilu 65ter, ja Vam
20 skrećem pažnju na činjenicu da je prethodni svedok o tome svedočio, da se čini
21 da nije bilo puno toga po čemu vlada spor između strana u vezi sa tim logorom pa
22 bi bilo dobro da to skratite i da zapravo ja o tome postavim pitanja. To neće
23 suviše trajati.

24 G. MARGETTS: [simultani prevod] U redu.

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Napraviti ćemo pauzu do pet do jedan.
2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite.
3 ... Početak pauze u 12.30h
4 ... Sjednica nastavljena u 12.55h
5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.
6 Izvolite sjesti.
7 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite nastaviti, gospodine Margetts.
8 G. MARGETTS: [simultani prevod] Molim da se svjedoku donese sljedeći
9 dokazni predmet, a to je predzadnji dokazni predmet na drugoj strani. Broj na
10 engleskom je Y0018557.
11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To će biti broj...
12 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti broj 245 i 245.1 za engleski
13 prijevod.
14 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala. Izvolite nastaviti, gospodine
15 Margetts.
16 G. MARGETTS: [simultani prevod]
17 P: Gospodine Egrliću, da li ste nedavno, prije Vašeg dolaska u Hag,
18 vidjeli ovaj dokument?
19 O: Ovaj dokument sam vidio po dolasku u Hag.
20 P: Ovo je izjava Omera Filipovića. Na posljednjoj strani stoji datum 29.
21 maj 1992. Gdje se Omer Filipović nalazio 29. maja 1992.?
22 O: Ovog datuma se Omer Filipović nalazio u policijskoj upravi u Ključu
23 ili u Gradišci, ne znam tačno, u zatvoru.
24 P: Da li ste po Vašem dolasku u Hag imali priliku pročitati ovu izjavu?
25 O: Jesam.
26 P: Općenito govoreći, koliko je Vama najbolje poznato, da li je ova
27
28
29
30

1 izjava točna?

2 O: Pa uglavnom, većina izjave jeste.

3 P: Pogledajte, molim Vas, treću stranu izjave. Posebno me zanima zadnji
4 paragraf na trećoj strani, nastavlja se na četvrtu stranu. Ovdje se, naime...

5 G. STEWART: [simultani prevod] Možemo li čuti prvih nekoliko riječi zato
6 jer vidjeli smo gdje je to na B/H/S-u, ali da čujemo nešto i na engleskom.

7 G. MARGETTS: [simultani prevod] Počinje riječima: "Formaciju štaba
8 Teritorijalne obrane sam pokušao kopirati iz postojećeg štaba."

9 P: Ovdje se spominje i Vaše ime, gospodine Egrliću. Tu stoji da ste Vi
10 bili pripadnik štaba Teritorijalne obrane i da ste trebali obavljati funkciju
11 političkog organa. Da li je to točno?

12 O: Tačno je.

13 P: Ako pogledamo sada prvi pasus na trećoj strani, negdje u petom retku,
14 a na engleskom to je druga strana, pri dnu druge strane, četiri retka od dna. Tu
15 se spominje neka direktiva, direktiva za onemogućavanje vojnih kolona. I tu
16 stoji da je gospodin Filipović upoznao Vas, gospodine Egrliću, sa sadržajem te

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 direktive. Da li je to tačno?

2 O: Nije tačno i ne znam o čemu se tu radi.

3 P: Vi ste ovo pročitali prije nekoliko dana. Postoji li u ovom dokumentu
4 još nešto što Vi smatrate netočnim?

5 O: Postoji to da što se tiče Teritorijalne odbrane ovo se uglavnom
6 govori gospodin Filipović o tome što se tiče brojnog stanja i organiziranosti
7 Teritorijalna odbrana je uglavnom bila u ideji da se formira, a nikada nije bila
8 u situaciji da se njeni pripadnici postroje, da se evidentiraju i da se snimi
9 stanje naoružanja.

10 P: Ovdje se spominju razna muslimanska naselja sjeverno od Ključa. Da li
11 ste Vi znali da je u tim selima bilo ljudi koji su obavljali stražarsku dužnost?

12 O: Znao sam da su postojale seoske straže. To je u vrijeme od početka
13 1992. godine pa nadalje s obzirom na pogoršanu bezbjednosnu situaciju. O tome
14 smo raspravljali na jednoj od skupština opštine i zauzeli stav da se prati budno
15 da se organiziraju seoske straže da... koje bi imale ulogu da neki pojedinci
16 koji su već ulazili u određena naselja, s ciljem dobijanja materijalne koristi
17 uz pomoć oružja, spriječe od takvih nakana i da se na taj način stanovništvo
18 obezbijedi od eva...eventualnih provalnika.

19 P: A sada nekoliko pitanja o stvarima koje se spominju u ovom dokumentu,
20 ali nije nužno da ih potražite u samom dokumentu da biste mi odgovorili. Ali,
21 ako to želite - to možete učiniti.

22 Da li je Omer Filipović imenovan za komandanta štaba Teritorijalne
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 odbrane Ključa od strane komandanta Teritorijalne odbrane Bosne i Hercegovine,
2 pukovnika Hasana Efendića?

3 O: Jeste.

4 P: Da li je Omer Filipović formirao štab Teritorijalne odbrane koji je
5 bio stacioniran u Pudinom Hanu?

6 O: Da.

7 P: Da li je Omer Filipović posavjetovavši se sa Vama iznio prijedlog
8 organizacije toga štaba u području sjeverno od Ključa?

9 O: Bilo je...bilo je razgovora o tome. Uglavnom, on je trebao kao
10 rezervni poručnik da sačini određenu šemu što se tiče organizacije tog štaba.

11 P: Da li je on želio da mu Iksan Suhanović, radnik općinske uprave,
12 pomogne u toj organizaciji?

13 O: To mi nije poznato.

14 P: Da li ste znali da li su mnogi ljudi koji su pitani da sudjeluju u
15 radu Teritorijalne odbrane njoj se priključuje /kako je prevedeno/, bili previše
16 uplašeni da to učine?

17 O: Ne bi se mogao o tome izjasniti jer ne znam koga je on pitao i kako
18 su se odnosili prema tome.

19 P: Da li je prema Vašim saznanjima koja ste tada imali točno da je
20 postojao potencijal da se formira jedinica od nekih 1200 do 1300 ljudi?

21 O: Teoretski jeste, s obzirom da je bilo ljudi u životnom dobu koji su
22 mogli biti pripadnici Teritorijalne odbrane, međutim okolnosti situacija o
23 kojima sam prethodno govorio nisu dozvoljavali da se izvrši propisna
24 mobilizacija stanovništva i da se sačine jedinice kako je to uobičajeno u vojnoj
25
26
27
28
29
30

1 praksi.

2 P: Kad govorimo o oružju koje su ti ljudi imali na raspolaganju, da li
3 su oni tada zaista imali na raspolaganju nekih 800 komada različitih oružja?

4 O: To mi nije poznato zato što nije...nije postojao nikakav magacin
5 odakle se oružje zaduživalo, niti je ikada izvršena smotra da se utvrdi to
6 stanje.

7 P: Da li je 26. maja došlo do incidenta u Seljini, otprilike tako,
8 muslimanskom selu sjeverno od Ključa gdje je zarobljeno otprilike 8 vojnika.

9 O: Da. U selu Crljeni, Crljenima je došlo do incidenta tako što je nekih
10 sedam, osam vojnika ušlo u ce...selo s određenim namjerama. S obzirom na budnost
11 seoske straže oni su zarobljeni, a kasnije oslobođeni.

12 P: Jesu li to bili srpski vojnici?

13 O: Da.

14 P: Da li se Omer Filipović sastao sa Vama, razgovarao o tome i da li ste
15 Vi nakon toga razgovarali sa Jovom Banjcem o tom incidentu?

16 O: Gospodin Filipović je razgovarao o tom incidentu, kol'ko mi je
17 poznato, u više navrata sa gospodinom Banjcem i Kondićem i vojnici su živi,
18 zdravi, oslobođeni.

19 P: Ranije ste spomenuli da je gospodin Filipović bio dobar prijatelj
20 Vinka Kondića. Gospodin Filipović ovdje u svojoj izjavi kaže da su on i Vinko
21 Kondić bili kao braća još od djetinjstva. Da li je to tačno?

22 O: Tačno je.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dana 26. maja, je li Omer Filipović kontaktirao Vinka Kondića i da li
2 je sa Vinkom Kondićem prošao sela u blizini Ključa kako bi pokušao smiriti
3 situaciju koja se tamo možda mogla razviti.

4 O: Jeste.

5 P: U mom prethodnom pitanju spomenuo sam 26. maj. Možda sam u stvari
6 trebao reći 27. maj, ali dakle, otprilike toga dana da li je to radio?

7 O: Jeste.

8 P: Gdje ste Vi bili 27. maja?

9 O: 27. maja sam bio u jutarnjim satima na Pudin Hanu, zatim sam otišao
10 kod familije koja je bila već izbjegla sa drugim stanovništvom s područja
11 naselja u kojima...kojem su živjeli.

12 P: Što se dešavalo u naselju gdje su oni živjeli?

13 O: Pa prema tim naseljima Egrlići, Šehići, Rezovići, je otvarana vatra i
14 oni su se uplašili da će se dogoditi to da vojska uđe u ta naselja i izbjegli su
15 u dio koji je pošumljen, daleko od tih naselja, oko 5 kilometara.

16 P: Što Vam se dogodilo 27. maja, od jutra do večeri?

17 O: Ujutro sam bio na Pudin Hanu, zatim sam otišao tamo gdje mi je bila
18 izbjegla familija i kada sam se vratio u ured na Pudinom Hanu, onda sam vidio da
19 se dogodio incident u predjelu takozvanih Bucija gdje je došlo do međusobne
20 pucnjave između vojske i seoske straže.

21 P: I što ste Vi onda učinili u vezi s tim incidentom?

22 O: Tu se više ništa nije moglo učiniti.

1 P: Što se dogodilo 28. maja?

2 O: Te noći pošto nisam se mogao vratiti kući zbog toga što više nisam
3 imao kuće, ostao sam i prenoćio u jednoj kući na Pudín Hanu, a u jutarnjim
4 satima 28. maja sam imao nesreću tako što sam se ranio iz pištolja, a zatim pri
5 pokušaju da dođem do bolnice, zaustavljen na punktu nadomak grada i sproveden u
6 policijsku upravu u Ključu, a zatim u logor Stara Gradiška.

7 P: Dobro, time ćemo se pozabaviti nešto kasnije.

8 A sada mi molim Vas objasnite kako je došlo do toga da ste se
9 ozlijedili?

10 O: Došlo je tako što sam prethodni dan zbog situacije koja je bila,
11 uplašen ubacio metak u cijev koji...koju nisam zakočio i ujutro kada sam ustao,
12 uzeo zajedno jaknu u kojem /?kojoj/ je bio pištolj koji je ispao na pod,
13 aktivirao se i ranio me u nogu.

14 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, želio bih sada svjedoku
15 pokazati dva dokazna predmeta, dva dokumenta. Prvo, četvrti na drugoj strani
16 popisa. Datiran je sa 28. majem, a broj je 01107757 /u engleskom transkriptu:
17 "01107557"/. A sljedeći je pri vrhu treće strane, popis svjedoka datiran je 10.
18 juna 1992., a broj je 00914851. Molim da se dokument od 10. juna prvi pokaže
19 svjedoku.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dokument od 10. juna će nositi broj 246
21 i 246.1 za prijevod. A dokument od 28. maja 1992. će nositi broj 247 i 247.1 za
22 prijevod.

23

24

25

26

27

28

29

30

[Tužilaštvo se savetuje]

G. MARGETTS: [simultani prevod]

P: Gospodine Egrliću, pogledajte prvo ovaj dokument napisan rukom. Imate li to pred sobom. Tu piše da su to rukom pisane bilješke iz policijske stanice Ključ i pogledajte molim Vas točku broj 2 na drugoj strani tog dokumenta gdje piše "Štab Teritorijalne odbrane" i recite nam da li je to točan prikaz štaba Teritorijalne odbrane kojeg smo ranije spomenuli.

O: Jeste.

P: Recite nam, kad je riječ od drugim položajima i o ovim drugim stvarima što piše u tom dokumentu, znate li Vi nešto o tim stvarima?

O: Ne znam tačno na šta se odnosi pitanje, ali što se tiče kriznog štaba koji je ovdje naveden da je postojao, on je bio samo u ideji i nikad nije profunkcionisao s obzirom da nije potvrđen od strane općinskog vijeća, ili bolje rečeno, odbornika koji su bili u sastavu Skupštine opština Ključ. Što se tiče ovih ostalih podataka, ovo su samo, po mom mišljenju, nacrti šta bi se eventualno moglo organizirati s obzirom na to da je postojao ljudski potencijal s obzirom na godine starosti i obavezu da budu pripadnici oružanih snaga.

P: Hvala, gospodine Egrliću. Pogledajte sada, molim Vas, sljedeći dokument. To je naređenje od 28. maja. Dolazio od kriznog štaba Ključ. Recite mi, što se dogodilo nakon što je izdana ova naredba?

Za potrebe zapisnika, to je naredba koja se odnosi na predaju oružja i poziv poštenim i lojalnim Muslimanima koji žive u tom području da doprinesu miroljubivom rješenju.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod]

2 P: Gospodine Egrliću, pogledajte ovaj dokument i recite mi da li
3 prepoznajete rukopis u tom dokumentu?

4 O: Ovaj dokument sam prvi put vidio po dolasku. Prepoznajem rukopis
5 pisan ćirilicom na stranici I. Ovo je rukopis Vinka Kondića.

6 P: Kažete stranica I. A biste li mogli, molim Vas, pročitati onaj
7 osmocifreni broj koji se nalazi na toj istoj stranici? To je broj koji je udaren
8 pečatom na tu istu stranicu.

9 O: Broj je 00574398.

10 P: Gospodine, dakle u tom dokumentu koji je sada pred Vama prepoznali
11 ste rukopis na onoj stranici gde u naslovu stoji broj I. Molio bih Vas sada da
12 pogledate rukopis na naredne dve stranice i da nam kažete da li Vam je on
13 poznat?

14 To je od broj 00574396. Da li Vam je taj rukopis poznat?

15 O: Kod mene je sljedeća stranica 00574399. I isti je rukopis kao i na
16 prethodnoj stranici.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Pitanje se ticalo dveju prethodnih
18 stranica, ako sam ja dobro to shvatio.

19 G. MARGETTS: [simultani prevod] Da. Da.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, pogledajte one dve prethodne
21 stranice koje nose brojeve koji se završavaju sa 96 i 97.

22 SVEDOK: Da, isti je rukopis.

23 G. MARGETTS: [simultani prevod]

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A to je rukopis Vinka Kondića, je li tako?

2 O: Da.

3 P: Recite nam sada, rukopis na stranici koja prethodi onoj stranici koju
4 ste Vi već identifikovali, što znači od prve stranice dokumenta pa sve do one
5 stranice koja se završava brojkama 95, da li Vam je taj rukopis poznat?

6 O: Ovaj je rukopis isti kao i na ovim prethodnim stranicama. To je
7 rukopis Vinka Kondića.

8 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Postavio bih Vam jedno pitanje.
9 Pogledajte stranicu na kojoj su poslednje brojke 88. Jeste li našli tu stranicu?

10 SVEDOK: Jesam.

11 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dakle, vidite da imate nešto napisano na
12 gornjem delu, da je u sredini prazno i onda je ponovo napisano na donjem delu
13 stranice. Recite nam, je li sve to rukopis Vinka Kondića?

14 SVEDOK: Za ovaj gornji dio ne znam, al' ova...ovaj donji dio jeste,
15 pisan ćirilicom.

16 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ali ja sam Vas pitao je li sve to
17 Kondićev rukopis, jer ima i drugih ljudi koji znaju da pišu ćirilicom, zar ne?

18 SVEDOK: Ima dakako. Ali ovo što je pisano ćirilic...ćirilicom, to
19 prepoznajem da je Vinko Kondić pisao.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A ovo što nije napisano ćirilicom, pri
21 vrhu stranice prilično liči, bar bi se tako reklo, onome što smo vidjeli na
22 ranijim stranicama, a i to je opet prilično slično onome, reklo bi se, što je na
23 stranicama 93 i 94?

24

25

26

27

28

29

30

SVEDOK: Liči po ovom donjem dijelu slova, međutim, radeći sa gospodinom Vinkom u građevinskom preduzeću Sana, imao sam puno prilike da vidim njegov rukopis pisan ćirilicom, a što se tiče latinice - nisam siguran da je to njegovo, mada ima sličnosti što se tiče ovog donjeg dijela slova.

SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U redu. Možete nastaviti, gospodine Margetts.

G. MARGETTS: [simultani prevod]

P: Gospodine Egrliću, pogledajte sada stranicu koja se završava brojkama 98, a koja ima podnaslov ili naslov "broj 1". Pogledajte, molim Vas, pre svega poslednji paragraf na toj stranici koji se nastavlja i na narednu stranicu, prelazi na narednu stranicu čiji broj se završava sa 99.

Ako pogledate, dakle, taj poslednji paragraf koji počinje sledećim rečima, ispravite me ako grešim: "Nema puno Hrvata na teritoriji opštine". Je li to tačno?

O: Da.

P: U tom paragrafu gospodin Kondić je napisao da su Muslimani u opštini dobro organizovani. Mi smo se već pozabavili pitanjima organizacije, tako da od Vas ne tražim da sada o tome govorite. No okrenite stranicu i videti ćete na toj stranici koja je označena brojevima 99, da je poslednja rečenica izveštaj gospodina Kondića sledeća: "Realistično je pretpostaviti da muslimanske snage i hrvatske snage ne mogu imati čak ni početnu prednost, ali njihova dejstva mogu inicijalno prouzrokovati zbrku u našim redovima."

PREVODILAC: Prevodioci nemaju originalan dokument.

1 G. MARGETTS: [simultani prevod]

2 P: Kako biste Vi odgovorili na tu procenu koja je iznesena, procenu
3 muslimanskih kapaciteta u odnosu na srpske snage?

4 O: Ovo...ovo bi mogla biti... ovo je u stvari dobra procjena s obzirom
5 da Teritorijalna odbrana Bosne i Hercegovine u Ključu nije bila ni organizirana
6 ni dovoljno opremljena da bi mogla voditi nekakav rat. Oni su to vrlo dobro
7 znali.

8 P: Hvala Vam, gospodine Egrliću. Sa tim smo dokumentom završili.

9 Vi ste čuli da je predsjedavajući sudija pre pauze rekao da nema potrebe
10 da nam Vi izlažete konkretne pojedinosti vezane za Vaše zatočenje u raznim
11 zatočeničkim objektima i šta se tamo tačno dešavalo. Ali, ja bih Vas zamolio da
12 bez ulaženja u pojedinosti, ukratko iznesete hronološkim redom gde ste bili
13 zatočeni nakon 28. maja, ko Vas je zatočio i da nam kažete da li ste bili
14 izloženi batinanju ili nekim drugim stvarima ili ako ste bili svedok tome.
15 Dakle, molio bih Vas da to iznesete pred Pretresno veće, dakle šta se sa Vama
16 dešavalo i sa osobama koje su s Vama bile zatočene?

17 O: 28. maja kada sam zarobljen na punktu nadomak grada, sproveden sam u
18 Policijsku upravu Ključ gdje sam pretučen. Pored rane koju sam imao, imao sam
19 više povreda na glavi i tijelu i takav sam prebačen u bolnicu u Ključu gdje sam
20 boravio izvjesno vrijeme.

21 Tokom dana, oko 1 sat ili 2 sam bio u bolnici, a zatim sam odvežen
22 ponovo pred policijsku upravu bolničkim autom. Tu sam vidio ispred auta u kojem
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam ja bio šleper koji je bio pokriven ceradom. Za određeno vrijeme smo krenuli.
2 Taj šleper je išao ispred nas i išli smo u pravcu Banja Luke. Meni su u bolnici
3 rekli da će me sprovesti u bolnicu u Banja Luci, međutim nismo se u Banja Luci
4 ni zaustavili nego smo išli dalje u pravcu Gradiške. Na izlazu iz Banja Luke, u
5 noćnim satima, se zaustavio šleper i bolničko auto. Tu su došli vojnici iz
6 kasarne Logor i ponovno me pretukli. I krvav u polusvijesti sam vidio tek tada
7 da se u šleperu nalaze ljudi koje je vojska izbacivala vezanih ruku na leđima i
8 dobro ih premlatila, a zatim, posle određenog vremena, ponovo ubacila u kamion i
9 krenulo...krenuli smo i došli u zatvor Stara Gradiška.

10 Ja sam zatvoren u jednu od ćelija zajedno sa jednim čovjekom koji je bio
11 u nesvjesnom stanju. Nakon dan, dva, njega su odnijeli. Kasnije sam saznao da je
12 podlegao, a mene su prebacili u drugu ćeliju gdje sam bio oko 15 dana, a zatim
13 su me prebacili u logor Manjača gdje sam bio više mjeseci i gdje sam izložen kao
14 i svi drugi logoraši raznim torturama, batinanjima, ponižavanjima, mučenjima,
15 glađu, žeđu i ostalim.

16 A zatim kada se logor Manjača trebao raspustiti pod pritiskom
17 međunarodne javnosti i Crvenog križa, nas 531 je prebačeno u logor Batkovići kod
18 Bijeljine gdje sam boravio do 29. januara 2003. godine, a onda su me oslobodili
19 putem razmjene u Orašju.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Ja ću Vam postaviti par pitanja s tim u

1 vezi. Jesu li uslovi koji su vladali u logoru u Batkovićima bili slični onima u
2 Manjači, i ako je bilo razlika – kakve su razlike bile?

3 SVEDOK: Bili su slični, ali je bilo razlika u tome što na Manjači gde
4 smo bili smješteni to su bile štale za to junadi, ležali smo na tankoj prostirci
5 na betonu. Prostirka je bila od slame ili bujadi, paprati, a u Batkovićima je ta
6 prostirka bila od slame na baliranim slamnatim površinama smo ležali i nešto je
7 bila blaža kontrola, odnosno blaži tretman vojne policije koja je čuvala i
8 nadzirala logor. Manje je bilo noćnih prozivki i batinanja. Više je bilo
9 pristupa vodi. Bilo je...bila je vanjska česma pa smo se mogli umiti, dok na
10 Manjači toga nije bilo. Nešto su blaži bili uslovi i nešto
11 podnoš...podnošljiviji, ali je u svemu jedan drugom logoru sličan.

12 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Recite nam, jeste li Vi u Manjači
13 vidjeli da je netko umro?

14 SVEDOK: Jesam vidio više ljudi da je umrlo, više ljudi da je pretučeno,
15 više ljudi da je od gladi oslabilo, iznemoglo, mnogo ljudi koji su oboljeli
16 vidio sam.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da li sam ja dobro shvatio da se zbog
18 prebijanja i uslova u kojima su ljudi živeli, da su ljudi zbog toga umirali?

19 SVEDOK: Da.

20 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Recite nam sada ko su bili stražari u
21 logoru na Manjači?

22 SVEDOK: Bilo ih je mnogo. Radi se o vojnoj policiji, srpskoj vojnoj
23 policiji. Neki od njih...

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam. Bili ste počeli jednu
2 rečenicu. Rekli ste nešto "neki od njih su..." i onda ste bili prekinuti. Niste
3 dovršili rečenicu. To je bilo onda kada ste govorili o srpskoj vojnoj policiji.
4 Rekli ste "neku su" i tu ste stali. Šta ste hteli reći?

5 SVEDOK: Pa htio sam reći da neke od njih znam po imenu, onako kako su se
6 predstavljali i kako su ih drugi predstavljali. Ili po imenu ili po nadimku.
7 Jedan od njih se zvao Špaga po nadimku. Ime ne znam. On je vršio dužnost
8 komandira te policije koja je čuvala logor. Jedan od njih se zvao Željko
9 Bulatović.

10 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] U ovom trenutku to nema velikog značaja
11 za nas, ta imena.

12 Recite nam radije je li Stara Gradiška bila sličnija Manjači ili
13 Batkovićima u pogledu uslova?

14 SVEDOK: Stara Gradiška nije ličila ni Manjači ni Batoviću. To je tvrdi
15 objekat, zgrada koja je inače bila namijenjena zatvoru i koja je imala namjenske
16 prostorije sa ćelijama gdje su zatvarani zatvorenici. Ja sam bio u jednoj od tih
17 ćelija dok su drugi bili u grupnim ćelijama gdje je bilo 30...do 30 ljudi, a
18 može realno stati 5 do 6.

19 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A što se hrane, vode i sanitarija tiče,
20 odnosno higijenskih uslova, da li je situacija tu bila bolja ili gora nego u
21 Manjači?

22 SVEDOK: Tu je bila gora situacija što se tiče sanitarija zato što smo
23 doživljavali ponižavanja prilikom potrebe za izlazak u toalet jer bi svaki put

1 kad je to potrebno dobivali batine i bilo bi nam ograničeno vrijeme na tri do
2 pet minuta.

3 Što se tiče hrane, bila je nešto bolja nego na Manjači.

4 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A voda?

5 SVEDOK: Vodu smo dobivali u nešto većem obimu, a na Manjači nije bilo
6 pristupa vodi nego su zarobljenici donosili vodu u kanisterima sa obližnjeg
7 jezera u kojem su često do...donešeni punoglavci. Uglavnom, voda nehigijenska
8 koji...koju su morali piti zarobljenici.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Hvala Vam na odgovorima.

10 Imate li još pitanja, gospodine Margetts?

11 Ja sam svestan toga da smo već poprilično prevalili predviđeno vreme.
12 Ako je to što imate kratko - izvolite. Ako ne, nastaviti ćemo sutra ujutro.

13 G. MARGETTS: [simultani prevod] Samo jedno pitanje. Samo jednu temu,
14 zapravo. Dakle, ja bih hteo svedoku pokazati jedan video snimak koji će trajati
15 oko 15 minuta, i još tri i četiri dokumenta. Tako da mislim da da će mi biti
16 potrebno još oko 20 do 25 minuta.

17 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] To se sada ne može uraditi iz više
18 raznih praktičnih razloga, a s obzirom i na to da smo mi već ovde ceo dan, a da
19 treba da nastavimo i sa plenarnom sednicom Međunarodnog suda u toku poslepodneva
20 - tako da ne možemo ostati.

21 G. MARGETTS: [simultani prevod] Mogu li postaviti još jedno pitanje?

1 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Izvolite.

2 G. MARGETTS: [simultani prevod]

3 P: Dakle, gospodine Egrliću, šta se desilo sa Omerom Filipovićem na
4 Manjači?

5 O: Omer Filipović je na Manjači ubijen na svirep način, tako što je
6 danima mučen i u tim mukama je umro.

7 G. MARGETTS: [simultani prevod] Časni Sude, još samo nešto. Svedok je
8 malopre rekao da je bio zatočen do 2003. godine, a to je očito greška.

9 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Da, primetili smo. Vi ste rekli da ste
10 bili razmenjeni 2003. godine, čini mi se u januaru. Zapravo ste hteli reći
11 1993., pretpostavljam?

12 SVEDOK: Tako je, 1993.

13 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] Dobro. Eto to je sada razjašnjeno.
14 Ispravka je ušla u zapisnik.

15 Sada ćemo obustaviti pretres. Nastaviti ćemo sa radom sutra posle podne,
16 a ne pre podne, u 02.15h, kao što sam Vam i juče rekao.

17 Molim Vas da ni sa kim ne razgovarate o dosadašnjem ni o budućem
18 svedočenju. Vidimo se ponovo na Sudu sutra posle podne.

19 Da li sekretar može da mi kaže u kojoj ćemo sudnici biti, u ovoj istoj
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ili u nekoj drugoj?

2 Dobro, u redu. Strane će saznati same gde ćemo biti, u kojoj sudnici,
3 osim ako je sekretar već sada saznao. Dobro, nema veze. Strane će se snaći. Ako
4 nekoga ne bude bilo, sačekat ćemo dok ne dođe.

5 [Pretresno veće i sekretar se savetuju]

6 SUDIJA ORIE: [simultani prevod] A izgleda da je to ipak u sudnici broj
7 1, znači ovoj istoj. Hteo bih da se zahvalim prevodiocima što su ponovo ostali
8 duže da rade, a za utehu ih podsećam da ćemo ići na odmor sledeće nedelje pa će
9 možda uspeti da se odmore od ovolikog posla.

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

11 ... Sjednica završena u 14.00h.

12 Nastavak zakazan za četvrtak,

13 29.07.2004. u 14.15h.

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30